

Zpravodaj Univerzity Pardubice

číslo 61 / říjen 2009

Návštěva prezidenta České republiky Václava Klause

Prezident České republiky Václav Klaus zavítal v pondělí 7. září na Univerzitu Pardubice na besedu se studenty v rámci své několikadenní návštěvy Pardubického kraje. V Aule Arnošta z Pardubic, největší posluchárně univerzity, se shromáždili nejen studenti zejména doktorských studijních programů, akademičtí a ostatní pracovníci univerzity, ale hojně též studenti pardubických středních škol, aby s prezidentem pobesedovali o aktuálním dění doma i ve světě. Po hodinové besedě (mezi jedenáctou a dvanáctou hodinou) se setkal pan prezident s novináři a rektor univerzity prof. Jiří Málek jej pozval ke krátké prohlídce nového areálu Fakulty chemicko-technologické. Rektor prof. Jiří Málek a prorektoré doc. Ivana Kraftová a doc. Jiří Cakl se následně

zúčastnili na pozvání Pardubického kraje společného oběda s prezidentem republiky a jeho chotí Lívií, který se konal v nedaleké Labské hotelové střední odborné škole, s. r. o. Byla to ve skutečnosti pátá návštěva Václava Klause na naší univerzitě. V listopadu 1996 měl jako předseda vlády přednášku v posluchárně na náměstí Čs. legií, v září 2000 se ve funkci předsedy Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR u nás zúčastnil vyvrcholení oslav padesáti let vysokého školství v Pardubicích. V květnu 2003 besedoval s našimi vysokoškoláky v univerzitní aule již jako prezident ČR na jedné z prvních návštěv krajů po svém prvním zvolení, a naposledy v prosinci 2005 zavítal v Litomyšli na Fakultu restaurování Univerzity Pardubice.

*Ing. Valerie Wágnerová
kancléřka*

60 let vysokého školství v Pardubicích 2009/2010

Významné výročí šedesáti let existence vysokého školství v Pardubicích si Univerzita Pardubice v akademickém roce 2009/2010 bude připomínat řadou akcí a aktivit, a to jak odborných, tak i studentských a společensko-kulturních.

Rok oslav je zahájen v roce 2009, tj. 15 let od přejmenování Vysoké školy chemicko-technologické v Pardubicích, předchůdkyně univerzity, na Univerzitu Pardubice v roce 1994.

Datum konání	Název akce
září 2009	Zahájení 60. akademického roku 2009/2010 na vysoké škole Vydání univerzitního kalendáře na rok 2010 Vydání příležitostné medaile Fakulty chemicko-technologické
pondělí 7. září v 11 hodin	Beseda s prezidentem republiky Václavem Klausem v souvislosti s návštěvou Pardubického kraje
pondělí 14. září ve 14 hodin	Slavnostní otevření nového areálu Fakulty chemicko-technologické
středa 23. září v 17 hodin	Noc s vědou a chemií a den otevřených dveří pro veřejnost Fakulty chemicko-technologické – prohlídka nového areálu FChT v univerzitním kampusu – přednášky pro ZŠ, SŠ a veřejnost – historie a současnost chemie – vernisáž výstavy PŘÍBĚH KAPKY o Jaroslavu Heyrovském, prvním českém nositeli Nobelovy ceny za chemii (do 18. 10. 2009) – výstava uměleckých instalací pardubické kapitoly projektu NanoSKOP – E.A.S.T.NANO
sobota 10. října 2009	Běh naděje v rámci Městských slavností Pardubic
20. – 23. října 2009	Mezinárodní veletrh pomaturitního vzdělávání GAUDEAMUS BRNO
čtvrtek 12. listopadu 2009 v 17 hodin v 18.30 hodin v 19 hodin	Program univerzity k 17. listopadu – zahájení – vernisáž výstavy v Galerii UPa – vyhlášení nejlepších sportovců univerzity a udělení Standarty rektora – vzpomínkové shromáždění – 20 let od roku 1989 – vernisáž výstavy archivních materiálů – „Studenti VŠCHT v listopadu 1989” koncert KFP s komponovaným pořadem k 20. výročí „sametové revoluce”
pátek 13. listopadu 2009 v 9 hodin ve 14 hodin	Program univerzity k 17. listopadu – rektorský den sportovní den Katedry tělovýchovy a sportu slavnostní akademický obřad
prosinec 2009	Mikulášská besídka pro děti zaměstnanců vánoční zpívání VUS
leden 2010	Dny otevřených dveří fakult pro středoškolskou mládež Mezinárodní veletrh pomaturitního vzdělávání GAUDEAMUS PRAHA
únor 2010	Slavnostní akademický obřad – udělení titulu doctor honoris causa UPa prof. Ing. Jaroslavu Šestákovi, DrSc. (FChT) a prof. PhDr. Jaroslavu Pánkovi, DrSc. (FF)
březen 2010	studentské plesy Univerzity Pardubice
květen 2010	Studentský Majáles Májový koncert Vysokoškolského uměleckého souboru Veletrh Svět knihy v Praze Dostih Univerzity Pardubice
28. červen 2010	Sjezd České společnosti chemické na půdě Fakulty chemicko-technologické v Pardubicích
9. – 10. září 2010	107. zasedání Pléna ČKR na půdě UPa
21. – 26. září 2010	IFAS 2010 – 21. ročník mezinárodního festivalu akademických sborů
pátek 1. října 2010	vyvrcholení roku oslav zahájení akademického roku Slavnostní akademický obřad a zasedání vědeckých rad Udělení medailí za zásluhy o Univerzitu Pardubice Vydání a křest publikace k historii a akademickým tradicím a symbolům univerzity – ve spolupráci s FF Expozice insignií univerzity a portrétů rektorů vysoké školy – FF a FR Představení nové pečeti univerzity
říjen 2010	Běh naděje v rámci Městských slavností Pardubic Mezinárodní veletrh pomaturitního vzdělávání GAUDEAMUS BRNO

listopad 2010	Ukončení roku oslav Odborná mezinárodní konference – Idea univerzity a současnost – příspěvek k filosofické diskusi nad úlohou univerzit
úterý 16. listopadu 2010	Rektorský den Program univerzity k 17. listopadu

V rámci celého roku oslav proběhnou kromě uvedených hlavních akcí další doprovodné akce fakult, které přispějí k úspěšnému a důstojnému připomenutí šedesátileté tradice vysoké školy v Pardubicích.

Mezi fakultní akce přispívající k roku oslav budou patřit například:

- odborné akce, konference nebo semináře pořádané jednotlivými pracovišti fakult v r. 2010
- vydání zvláštních tisků, ocenění a medailí apod.
- soutěž studentských odborných a vědeckých prací nebo soutěží a cen vyhlášených fakultami (děkany) na podporu studia, např. v technické a přírodovědné oblasti
- setkání s pamětníky, absolventy apod.
- sportovní soutěže pořádané Katedrou tělovýchovy a sportu a Univerzitním sportovním klubem
- prezentace studií a aktivit fakult na výstavách a veletrzích
- dny otevřených dveří fakult
- a další

Všechny akce budou v průběhu roku dále doplňovány a prezentovány různou formou v různých médiích.

Nechť i do budoucna je Univerzita Pardubice trvalou devizou přísliví:

„Omni thesauro sapientia praestat et auro.”

„Moudrost je lepší než zlato a všechny poklady světa.”

*Ing. Valerie Wágnerová
kancléřka univerzity*

Víte, že ..... za 10 let od roku 1999 do roku 2009 .....

V akademickém roce 1999/2000 Univerzita Pardubice slavila 50 let od vzniku vysokého školství v Pardubicích. Akademická obec si připomínala toto významné výročí řadou akcí, které vyvrcholily v září 2000 mimo jiné křtem nových insignií univerzity a fakult a udělováním prvních pamětních medailí a Medailí za zásluhy o Univerzitu Pardubice. (viz Mimořádné číslo Zpravodaje UPA z prosince 2000 na www stránkách univerzity)

Od té doby uplynulo hodně času i „vody” v našem akademickém životě, který spolu s implementací nového vysokoškolského zákona přinesl velké množství změn a nebyvalý rozvoj naší univerzity.

Víte, že o té době například:

- se univerzita rozrostla ze 3 fakult a tehdy 1 vysokoškolského ústavu na 7 fakult a jeden vysokoškolský ústav zaměřený na materiálový výzkum, tzn. na počty hlavních součástí se zdvojnásobila,
- v čele univerzity se vystřídali 3 rektori - prof. Pytela (jedno funkční období), prof. Ludwig (dvě funkční období), prof. Málek (první funkční období),
- počet našich vysokoškolských studentů vzrostl 2,5krát, ze 4 na dnešních 10 tisíc,
- počet studentů nejvíce vzrostl na FF 4krát, na FES 2krát a na DFJP a FChT 1,5krát,
- počet vyučovaných studijních programů a oborů se ztrojnásobil z 22 na 70 programů a ze 49 na 147 oborů,
- doktorské studium místo dvou fakult nabízí již fakult šest a počet Ph.D. studentů je o polovinu větší (vzrostl z 320 na dnešních 489),
- 4krát vzrostl počet absolventů doktorských studií (ze 13 na 52),
- počet všech absolventů stoupl téměř trojnásobně ze 732 na 2 001 ročně,
- počet zahraničních studentů se z jednotlivců rozrostl na tři stovky (na 3 % všech studentů),
- po prvních dvou studentkách, které k nám přijely z Portugalska studovat v rámci programu evropských mobilit Erasmus,

vycestovalo na zahraniční vysoké školy „na zkušenou” a za studiem přes tisíc našich studentů a od té doby u nás v Pardubicích jen v tomto evropském výměnném programu studovalo už téměř 700 zahraničních studentů,

- v rámci akademického roku tak dnes ročně 150 studentů ze zahraničí nahradí stejný počet našich studentů, kteří zamíří na evropské vysoké školy, a významně stoupla mobilita akademických pracovníků a na podporu evropských mobilit univerzita získává celkem ročně na 10 mil. Kč,
- k dispozici studentům je 5krát více počítačových učeben, 50 oproti 10,
- počet počítačů v učebnách a laboratořích se ztrojnásobil, z 200 na 700 PC,
- počet pracovních stanic PC napojených na datovou síť se téměř zčtyřnásobil, vzrostl z 800 PC na 2 100,
- rychlost páteřních datových linek univerzity se zvýšila z jednotek Mb/s na 1 Gb/s a 10 Gb/s,
- připojení univerzity na internet prostřednictvím akademické sítě Cesnet se zvýšilo ze 34 Mb/s na 1 Gb/s,
- celkový rozpočet univerzity přesáhl miliardovou částku, v neinvestičních výdajích 860 mil. Kč, když před deseti lety byl na úrovni dnešního rozpočtu jediné fakulty – Fakulty chemicko-technologické (jejíž rozpočet je dnes čtyřnásobný),
- z celkového rozpočtu univerzity připadá na vědu a výzkum 18 % = 160 mil. Kč (neinvestičních prostředků), při čemž neinvestiční i investiční výdaje na vědu a výzkum vzrostly 3krát,
- finanční podpora výzkumných záměrů vzrostla 5krát, ze 17 na 75 mil. Kč,
- na granty a projekty FRVŠ se získává 4krát více prostředků,
- průměrné náklady na 1 studenta vzrostly o třetinu, z 64 tis. Kč na 87 tis. Kč ročně,

- přes několikanásobný nárůst počtu studentů počet zaměstnanců univerzity stoupl pouze o polovinu (ze 700 na 1 156, včetně pracovníků Správy kolejí a menzy),
- počet akademických pracovníků se téměř zdvojnásobil, při čemž na univerzitě působí 2krát více profesorů (61 místo 33) a 3krát více asistentů (216 oproti 68),
- podíl ostatních pracovníků připadajících na jednoho akademického pracovníka poklesl z hodnoty 1,25 na 0,8 (v roce 1990 to bylo dokonce 2,3),
- průměrná mzda zaměstnanců univerzity vzrostla více než 2krát (z 12,5 tisíce Kč na 28 tisíc Kč),
- akademičtí pracovníci a ostatní zaměstnanci cestují více než 3krát častěji na zahraniční pracovní cesty (830 oproti 250),
- studentům jsou vyplácena stipendia v celkové částce téměř 60 mil. Kč ročně,
- studenti odebírají v menze 2krát více jídel (216 tisíce porcí ročně oproti 113 tisícům),
- ubytovací kapacita nabízená na vysokoškolských kolejích stoupla z 1 tisíce lůžek na 2 tisíce lůžek.

Víte, co bylo před 10 lety jinak?

Tak alespoň namátkou v roce 1999:

- končilo období mimořádných ekonomických úsporných balíčků v ČR a rozpočtového provizoria pro univerzitu,
- vstoupil v platnost nový zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, který přinesl pro univerzitu nejen větší práva, ale zejména větší povinnosti,
- majetek státu byl převeden na univerzitu,
- začala být uplatňována nová pravidla hospodaření univerzity a celá škála nových vnitřních předpisů, norem vnějších i vnitřních, směrnic a opatření,
- v čele univerzity byl ve funkci rektora prof. Ing. Oldřich Pytela, DrSc., který spolu s týmem 3 prorektorů dokončoval funkční období plné změn a nových strategií dalšího rozvoje univerzity,
- předsedou nově ustavené správní rady byl Ing. Michal Rabas, přednosta Okresního úřadu Pardubice, pozdější I. náměstek hejtmána a poté i hejtmán Pardubického kraje,
- předsedou Akademického senátu UPa byl doc. Ing. Ladislav Koudelka, CSc. (nyní prof.),
- v čele FChT stál děkan doc. Ing. Josef Kotyk, CSc., v čele DFJP prof. Ing. Milan Lánský, CSc., v čele FES stál prvního půl roku doc. Ing. Radim Roudný, CSc. a poté byl děkanem Ing. Josef Pešta, CSc., Ústav jazyků a humanitních studií vedla do konce dubna doc. PhDr. Věra Poláčková, CSc. a poté byla do funkce ředitelky jmenována doc. PhDr. Milena Lenderová, CSc. (nyní prof.),
- výuka se začala rozdělovat na bakalářské a navazující magisterské studijní programy a nejrychleji na tento nový systém přešla Fakulta ekonomicko-správní, první nové studijní obory zahajovala i Fakulta chemicko-technologická, v kombinovaném studiu i dopravní fakulta a ÚJHS,
- zájem uchazečů o studium byl o polovinu menší (5 850 přihlášek oproti dnešním 11 tisícům),
- doktorské studium probíhalo v 8 programech jen na dvou fakultách – FChT a DFJP (oproti 15 programům na 6 fakultách nyní),
- habilitační řízení a řízení ke jmenování profesorem mohla vést jen nejstarší fakulta FChT (dnes 3 – FChT, DFJP, FES),
- v pořadí 4. titul „doctor honoris, causa” Univerzity Pardubice byl slavnostně udělen prof. Ing. Jaroslavu Němcovi, DrSc. za rozvoj dopravy, strojírenství a vysokého školství v ČR, z dnešních 12 udělených,

- na všech součástech univerzity byl zaveden kreditový systém hlásící se k ECTS,
- byl zaveden průkaz studenta,
- stipendia byla vyplácena jen studentům doktorských studijních programů (celkem 7 mil. Kč ročně oproti dnešním 13 mil. Kč pro Ph.D. studenty), neexistovalo ubytovací stipendium, nevyplácelo se sociální ani prospěchové stipendium,
- mezi akademickými pracovníky byli pouze 2 docenti ve věkové kategorii 30 – 39 let (zatímco dnes 17) a 1 profesor ve věku do 50 let (dnes 10),
- v rámci programu Erasmus vycestovalo na evropské vysoké školy za rok pouze 13 akademických pracovníků (oproti aktuální stovce),
- v říjnu 1999 byl zahájen provoz v univerzitní aule,
- na stavební akce padlo 70 mil. Kč – hlavně na výstavbu univerzitní auly, jejíž vybudování, s významným přispěním města Pardubic, stálo 90 mil. Kč (oproti desetinásobku v loňském roce v souvislosti s výstavbou areálu Fakulty chemicko-technologické),
- část budovy s Univerzitní knihovnou již rok sloužila akademickým uživatelům,
- v galerii univerzity začaly pravidelné výstavy uměleckých děl převážně regionálních umělců (dnes se prezentuje již 59. výstava),
- na Stavařově se začal zabydlovat rektorát, který byl před tím na náměstí Čs. legií, kde dnes sídlí Základní umělecká škola, a děkanát Dopravní fakulty Jana Pernera, když za velkého mediálního odporu univerzita získala v roce 1997 budovy dnes DA, DB a DC ve Studentské ulici,
- univerzitě patřilo všech 5 bloků výškových budov na Stavařově, které nesloužily klasickému ubytování studentů jako koleje, ale jiným ubytovacím účelům – bloky tehdy B a E byly pro havarijní stav prodány, a teprve posléze blok A – dnes pavilon kolejí KE přebudován pro ubytování doktorandů,
- 50 mil. Kč bylo vynaloženo v letech 1996 – 98 na datové a telefonní sítě a tím učiněn kvalitativní skok od zastaralé nestrukturované datové sítě a nesourodé telefonní sítě k moderní integrované datové a telefonní síti,
- mezi lokalitami na nám. Čs. legií a Stavařovem – Cihelnou se začalo telefonovat interním spojením, nikoliv přes externí telefonní linky,
- na pavilonu A kolejí byla zajištěna první datová přípojení (130 míst pro přípojení 260 počítačů) – dnes je pro ubytované studenty k dispozici cca 2 tisíce míst pro počítače a telefony a přípojení do univerzitní datové sítě, a to na všech pavilonech kolejí v univerzitním kampusu (kromě F) = A, B, C, D a F,
- neexistovala WiFi síť (dnes 50 přístupových bodů umístěných v objektech univerzity),
- byl zahájen přechod na nový vnitřní ekonomický a manažerský systém EkonFIS a zahájena implementace IS STAG, což nebyl jednoduchý proces, nicméně nám efektivně slouží doposud.

V roce 1999 byl vypracován **první Dlouhodobý záměr** rozvoje vzdělávací, vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké a další tvůrčí činnosti Univerzity Pardubice s výhledem do roku 2005.

To, jak, zda a že byl naplněn, nechť čtenář posoudí sám:

v oblasti vzdělávací:

- přeměnit Ústav jazyků a humanitních studií na fakultu,
- akreditovat doktorská studia a práva jmenovacího a habilitačního řízení na Fakultu ekonomicko-správní,
- diverzifikovat nabídku studijních programů podle potřeb praxe,
- harmonizovat studijní programy a obory s EU,

- podporovat studijní programy a předměty vyučované v cizím jazyce,
- připravovat studenty na konkurenční prostředí společného trhu práce v podmínkách EU,
- podporovat aktivní metody výuky s využitím ICT,
- sjednotit kritéria habilitačních a jmenovacích řízení u příbuzných oborů s jinými VŠ,

v oblasti vědecko-výzkumné činnosti

- rozvíjet spolupráci s domácími vědeckými pracovišti,
- zapojit se do národních a mezinárodních vědecko-výzkumných programů,
- rozvíjet aplikovaný výzkum ve spolupráci se subjekty mimo univerzitu,

v oblasti rozvoje infrastruktury

- postupně dobudovat ucelený univerzitní kampus v lokalitě Pardubice – Stavařov,
- výstavba nového areálu FChT,
- dobudovat těžké laboratoře DFJP,
- dořešit areál zkušeben výbušin,
- přebudovat blok A (pavilon E) na Stavařově pro ubytování studentů doktorského studijního programu,
- dokončit stěhování jednotlivých částí univerzity, a tak zlepšit prostorové zabezpečení FES a ÚJHS.

Ing. Valerie Wágnerová
kancléřka

Zamyšlení předsedy správní rady univerzity nad plynutím času Univerzita Pardubice urazila neuvěřitelný kus cesty

Dnešní pozice Univerzity Pardubice je stabilní a dobrá. Jako rodilý Pardubák a patriot jsem hrdý na to, že se v našem krajském městě podařilo do této dnešní podoby univerzitu dobudovat. Cesta k takovému stavu však vůbec nebyla lehká a automatická.

Šedesáté výročí trvání vysokého školství v Pardubicích přímo vybízí k tomu vrátit se k některým situacím a přístupům lidí, kteří napomohli k tomu, že Univerzita

zapojil do práce ve vědeckých radách a následně byl jmenován i do rady správní.

U obou rektorů, jak prof. Miroslava Ludwiga, tak i prof. Jiřího Mála, jsem cítil dar výjimečného tahu na branku. Ve vedení univerzity vybudovali pracovitý a odvážný tým, který spolu s vedením jednotlivých fakult přivedl naši univerzitu k největšímu rozmachu v šedesátileté historii.

Určitě lze hovořit o systematické investiční výstavbě a zlepšování materiálních podmínek jednotlivých fakult. O skutečnosti, že z někdejší školy s necelými 2 000 studenty se stala víceoborová univerzita se 7 fakultami a 10 000 studenty. Univerzita Pardubice má nadprůměrné výsledky ve vědě, je vyhledávaným kongresovým místem a je také spolutvůrcem společenského života v regionu, a to nejen co se týče studentských majálesů, koncertování Vysokoškolského uměleckého souboru či dostihů.

Čeho si však na vedení univerzity v posledních devíti letech nejvíce vážím, je, že svojí autoritou a zmiňovaným tahem na branku napomohli vybudovat dobrou pozici Univerzity Pardubice v České republice i v zahraničí. Pod jejich vedením naše univerzita nebyla trpěným třetím vzadu. Naopak, v České konferenci rektorů, v životě Akademie věd ČR, ministerstvech a jinde v konkurenci s dalšími vysokými školami nás bylo a je vidět. A to je dobře. Hrdě jsem mohl přivést na Univerzitu Pardubice nejen prezidenty republiky Václava Havla a Václava Klause, ale i řadu velvyslanců, zahraničních hostů z partnerských regionů a například i místopředsedkyni dnešní Evropské komise Margot Walströmovou.

Vážím si dynamiky, kterou Univerzita Pardubice zejména v posledních 10 letech získala. Nebylo to automatické a mohou za to konkrétní lidé. U příležitosti 60. výročí vysokého školství jim chci poděkovat.

Univerzitě Pardubice chci do dalšího období popřát, aby si dokázala pomyslnou vysokou latku udržet či posouvat i výše. Přeji jí úspěšnost ve vědě, evropských projektech, dalším rozvoji a především dobré uplatnění jejích absolventů v praxi. Přeji naší univerzitě prozíravé a odvažné lidi v jejím vedení. Přeji Univerzitě Pardubice, aby i nadále měla lví podíl na šíření dobrého jména Pardubic i celého kraje.

Ing. Roman Línek
předseda Správní rady Univerzity Pardubice
I. náměstek hejtmána Pardubického kraje

Pardubice zejména v posledních 15 letech urazila neuvěřitelný kus cesty vpřed.

Nechci zde psát pouze z pohledu současné pozice předsedy Správní rady Univerzity Pardubice, ale i z pohledu politika, který z radnice, ministerstva pro místní rozvoj a hejtmanství zdejší alma mater v posledních desetiletích vnímal a potkával se s ní.

Za velmi odvážný krok na počátku 90. let beru rozhodnutí, že pardubické vysoké školství přestalo být monotematické a že vedle tradiční chemie se otevřela cesta k dnešní Fakultě ekonomicko-správní a dalším odborným ústavům.

Dalšího mezníku v životě univerzity jsem se jako náměstek primátorky Hany Demlové přímo účastnil. Československo se dělilo na dva státy, a pokud by město Pardubice a zdejší vysoká škola vytvořily podmínky pro přijetí řady profesorů a docentů i jejich rodin z „dopravní Žiliny“, je cesta k další fakultě otevřena. Povedlo se! Naše město s velkou dopravní tradicí i potenciálem se v dubnu 1993 stalo domovem Dopravní fakultě Jana Pernera a necelý rok nato se ze zákona stává skutečností nový název celé školy – Univerzita Pardubice. Rektor prof. Ladislav Kudláček i jeho tým a společníci uvnitř i vně univerzity dosáhli dobré věci.

Další rektoři a jejich spolupracovníci v nastoupené cestě plynule pokračovali s cílem univerzitu v nové situaci stabilizovat i dále rozvíjet.

Když jsem se stal v roce 2000 hejtmánem a následných devět let působil ve vedení Pardubického kraje, můj vztah s Univerzitou Pardubice se velmi prohloubil. Nejen z důvodu, že Univerzita Pardubice je jedinou vysokou školou v našem kraji, ale i proto, že jsem se

Rektor zvolen místopředsedou České konference rektorů

Na 101. zasedání Pléna České konference rektorů (ČKR) dne 11. června v Čeladné se rektori českých vysokých škol zabývali mimořádně vážnou situací financování veřejných vysokých škol v roce 2010 v souvislosti s předpokládanými úspornými opatřeními vlády České republiky, kterou požádali o přehodnocení přípravy státního rozpočtu, aby v důsledku úspor nedošlo k dlouhodobému poškození vědy a vzdělanosti v České republice.

Součástí programu zasedání byla volba předsednictva ČKR pro následující funkční období od 1. srpna 2009 (do 31. července 2011). Předsedou ČKR se stal rektor Masarykovy univerzity prof. PhDr. Petr Fiala, Ph.D. Jedním z pěti místopředsedů byl zvolen rektor Uni-

verzity Pardubice prof. Ing. Jiří Málek, DrSc., který bude mít v kompetenci vnější záležitosti. Dalšími místopředsedy byli zvoleni: prof. RNDr. Václav Hampl, DrSc., rektor Univerzity Karlovy v Praze (pro oblast tvůrčích činností), prof. Ing. Václav Havlíček, CSc., rektor Českého vysokého učení technického v Praze (pro záležitosti ekonomické a sociální), doc. PhDr. Luboš Chaloupka, CSc., rektor Univerzity Jana Amose Komenského Praha, s. r. o. (pro záležitosti legislativní a organizační), prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., rektor Veterinární a farmaceutické univerzity Brno (pro oblast vzdělávání). (vw)

Setkání rektora s vítězi celosvětové soutěže mladých vědců Intel ISEF v USA

V pondělí 15. června se rektor Univerzity Pardubice prof. Ing. Jiří Málek, DrSc. setkal s týmem gymnazistů z Litomyšle, kteří zvítězili v prestižní celosvětové soutěži mladých techniků a vědců, jež proběhla pod patronací společnosti Intel v květnu v USA. Setkání se uskutečnilo v klubovně univerzitní auly za účasti ředitelky gymnázia Mgr. Ivany Hynkové a učitelky technických předmětů Mgr. Martiny Kudrnové.

Studenti Gymnázia A. Jiráskova v Litomyšli – Jan Král, Marek Votroubek a Petr Bubeníček – se zúčastnili celosvětové soutěže Intel ISEF (Intel International Science and Engineering Fair), soutěže vědeckých a technických projektů pro středoškoláky.

Úspěšně obhájili svůj projekt konstrukce dálkově ovládaného robota s uchopovacím zařízením – EiMSARobot – a zvítězili v těžké konkurenci 278 týmů.

EiMSARobot litomyšlských studentů dokáže vyhledávat předměty pomocí vlastního programu, manipuluje s nimi buď pomocí automatického systému, nebo manuálním řízením z počítače, jeho vnímání zajišťuje digitální kamera. V počítači jsou snímky z kamery zpracovávány a ten dále posílá příkazy do řídicích modulů motorů. Základem pohybu jsou elektromotory, které pohybují osmi koly a ramelem přizpůsobeným k uchopování předmětů.

Soutěže a veletrhu se účastnilo celkem 1 563 středoškoláků z 56 zemí s 1 200 projekty v 17 oborech zaměřených např. na bioche-

mii, molekulární biologii, počítačové vědy, fyziku a astronomii, inženýrství, matematiku, ekologii, medicínu apod.

Tým z Litomyšle je úspěšným účastníkem loňského 1. ročníku Festivalu vědy a techniky pro děti a mládež Pardubického kraje, které uspořádala společnost AMAVET (za organizační podpory Pardubického kraje a Institutu rozvoje evropských regionů – IRER, obecně prospěšné společnosti založené Univerzitou Pardubice a Statutárním městem Pardubice). Festivalu Intel ISEF v USA se účastnil jako národní vítěz Soutěže vědeckých a technických projektů středoškolské mládeže, organizované Asociací pro mládež, vědu a techniku AMAVET, o.s.

AMAVET, který organizuje národní soutěž již 16 let pod záštitou předsedy Akademie věd ČR (a za sponzorské podpory energetické společnosti ČEZ, a. s.), se soutěže zúčastňuje od roku 2005 a podruhé se podařilo dosáhnout historického úspěchu pro Českou republiku.

Univerzita se vždy ráda podílí na obdobných projektech, které přivádějí mladé lidi k technické a vědecké činnosti, ať již přímo na pracovištích vysoké školy, nebo spoluprací se středními školami a dalšími partnery při pořádání soutěží a festivalů, které talentovanou mládež objevují a její tvůrčí potenciál pomáhají rozvíjet. (vw)

setkání s gymnazisty z Litomyšle, vítězi celosvětové soutěže mladých techniků a vědců Intel ISEF v USA v kategorii týmových projektů

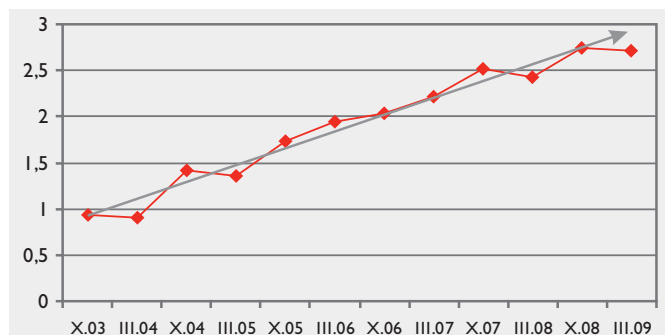
studenti Jan Král, Marek Votroubek a Petr Bubeníček s rektorem prof. Jiřím Málkem

Mezinárodní rozměr Univerzity Pardubice v grafech a číslech

Internacionalizace akademických činností je jednou z vytýčených priorit v dlouhodobém záměru rozvoje naší univerzity. Jako významný prvek této priority je rozvíjení mezinárodní spolupráce ve vzdělávací činnosti. Ta se projevuje zejména počty zahraničních studentů na naší univerzitě, ať studujících standardně v akreditovaných studijních programech, či pouze na základě semestrálních či ročních smluv o studiu v rámci studijních mobilit (program LLP Erasmus a jiné). Podívejme se na některá zajímavá čísla z této oblasti:

1. Jaký trend má podíl zahraničních studentů na celkovém počtu studentů univerzity v posledních šesti letech?

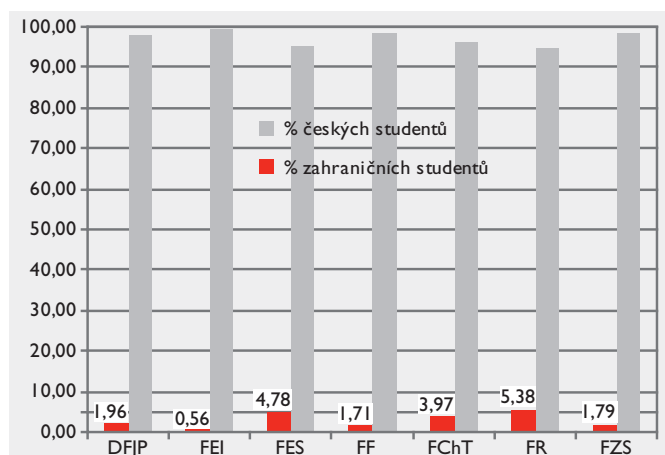
Podíl zahraničních studentů se sleduje vždy k 31. říjnu a 31. březnu v rámci akademického roku s ohledem na průběh mobilit. Až na mírné výkyvy je patrný růstový trend, a to i přes značný růst „základny“, tj. celkového počtu studentů univerzity z 6 264 v akademickém roce 2003/04 na 9 719 v akademickém roce 2008/09, tj. o více než 55 % (!).

Graf 1 – Vývoj podílu zahraničních studentů v letech 2003 – 2009 (%)
Zdroj: MIS

2. Jak jsou na tom jednotlivé fakulty v poslední době?

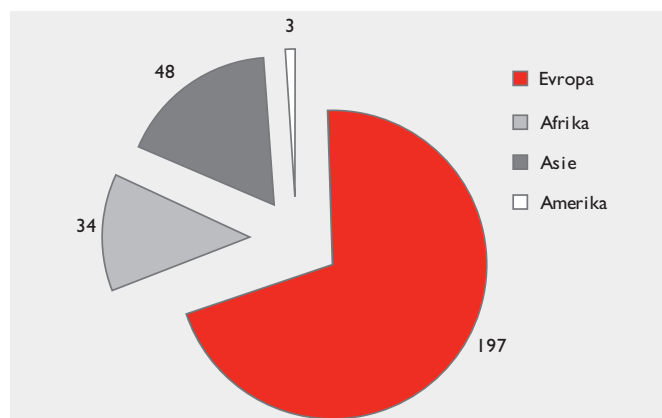
Relativní hodnoty jsou obsahem grafu 2. V absolutních číslech ke sledovanému datu vede s výrazným náskokem Fakulta ekonomicko-správní (FES) – 119, následují Fakulta chemicko-technologická (FChT) – 71, Dopravní fakulta Jana (DFJP) – 43 a Fakulta filozofická (FF) – 32. Nejmladší fakulty zatím nepřesahují jednu desítku v počtu zahraničních studentů – Fakulta zdravotnických studií (FZS) – 7, Fakulta restaurování (FR) – 5, Fakulta elektrotechniky a informatiky (FEI) – 5.

Graf 2 – Podíl zahraničních studentů na jednotlivých fakultách univerzity k 31. 10. 2008 (%). Zdroj: MIS

3. Mezinárodní rozměr univerzity přesahuje hranice Evropy, postihuje čtyři kontinenty světa.

Z hlediska portfolia zahraničních studentů podle zemí, odkud pocházejí, dominuje pochopitelně Evropa (zejména Slovensko, Itálie, Polsko, Portugalsko, Ukrajina, SRN, Velká Británie, Finsko...), ale ani Asie (Mongolsko, Tchaj-wan, Kazachstán, Irák...) a Afrika (Jihoafrická republika, Mali, Ghana, Libye, Nigerie, Egypt...) nedosahují nízkých hodnot. Amerika (Brazílie a Peru) zatím odkrývá svůj potenciál.

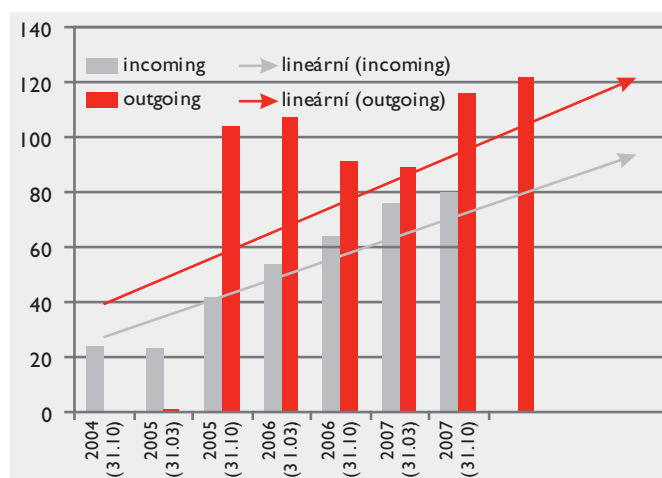
Graf 3 – Zahraniční studenti na univerzitě podle kontinentů (absolutní hodnota %) k 31. 10. 2008. Zdroj: MIS

4. Významným indikátorem je rovněž vyváženost mobilit, tzv. incoming a outgoing studentů.

Z grafu 4 je patrné, že od roku 2005 převažuje zájem našich studentů o výjezdy na zahraniční partnerské univerzity – výjimku představuje uplynulý akademický rok, kdy se enormně zvýšil počet zahraničních studentů na naší univerzitě, což můžeme bezesporu považovat za pozitivní signál – zájem o Univerzitu Pardubice mezi mladými vysokoškoly.

Evropa a celý globalizovaný svět má k sobě díky dopravním, informačním a telekomunikačním technologiím velmi blízko. Není ztrátou národní identity, když české univerzity hostí zahraniční studenty – naopak, je to výraz sounáležitosti, jejich uznání a respektu. Pokračujme v této započaté cestě a rozvíjme ji.

doc. Ing. Ivana Kraftová, CSc.
prorektorka pro studium a pedagogickou činnost UPa

Graf 4 – Vývoj a srovnání incoming a outgoing mobilit studentů v letech 2004 – 2008 se zachycením trendu. Zdroj: MIS

Sponze a promoce na fakultách

V právě končícím akademickém roce 2009/2010 ukončilo na Univerzitě Pardubice své studium prozatím **1 336 absolventů**, z toho na Dopravní fakultě Jana Pernera 347, na Fakultě ekonomicko-správní 419 absolventů, na Fakultě filozofické 253 absolventů, na Fakultě chemicko-technologické 170 absolventů, na Fakultě elektrotechniky a informatiky 52 absolventů a na Fakultě zdravotnických studií 95.

Studentskou cenu rektora I. stupně obdrželi 4 studenti, kteří absolvovali celkový prospěch studia s „vyznamenáním“ (získali tzv. červený diplom) a obhájili diplomovou práci, jež měla vynikající teoretickou a experimentální úroveň. Byli jimi: Mgr. Alexandra Šikulová z Fakulty filozofické, Mgr. Soňa Zemánková z Fakulty chemicko-technologické, Ing. Petr Voltr z Dopravní fakulty Jana Pernera a Mgr. Irena Stašková z Fakulty zdravotnických studií.

Studentské ceny rektora II. stupně – za vynikající úroveň diplomové práce a její obhajoby – byly uděleny 19 absolventům: třem z Fakulty chemicko-technologické, třem z Fakulty filozofické, třem z Dopravní fakulty Jana Pernera, čtyřem z Fakulty ekonomicko-správní, třem z Fakulty elektrotechniky a informatiky a třem z Fakulty zdravotnických studií.

V rámci červnových slavnostních promócí tak ocenil letos rektor Univerzity Pardubice prof. Ing. Jiří Málek, DrSc. Studentskou cenou rektora I. a II. stupně 23 nejlepších absolventů – inženýrů, případně magistrů, mezi něž rozdělil celkem 135 tisíc Kč.

(topo)

Nový děkan Fakulty restaurování se ujal své funkce

V úterý 1. září se ujal funkce nový děkan Fakulty restaurování Ing. Karol Bayer. Do čela fakulty jej jmenoval pro následující čtyřleté funkční období rektor Univerzity Pardubice prof. Ing. Jiří Málek, DrSc. na základě návrhu akademického senátu fakulty, který jej zvolil tajnou volbou dne 14. srpna. Inženýr Bayer je druhým děkanem v historii fakulty univerzity, která vznikla v roce 2005 přeměnou z Institutu restaurování a konzervačních technik Litomyšl, o.p.s. IRKT – soukromé vysoké školy.

Nového děkana fakulty jsme se zeptali:

1. Pane děkane, jaké jsou hlavní cíle Vašeho působení v čele Fakulty restaurování?

Základní směřování a hlavní úkol fakulty, kterým je vzdělávání a výchova budoucích vysoce kvalifikovaných restaurátorů, je podle mého názoru determinován specifičností profese restaurátora. Současná „filozofie“ naší fakulty je postavena na znalostech a do-

vednostech několika poměrně odlišných oblastí. Kvalifikovaný restaurátor by měl být nejen velmi zdatný výtvarně a schopný citlivě vnímat umělecká díla, ale musí mít také hluboké znalosti humanitních a přírodovědných věd, jako např. dějin umění na straně jedné nebo chemie na straně druhé. Jeden z hlavních cílů se proto váže na zachování nebo spíše prohlubování úzké spolupráce zmiňovaných oborů a principu interdisciplinarit v rámci výuky a stejně tak i v rámci výzkumné činnosti. Jednoznačný důraz je přitom nutné klást na kvalitu v mnoha směrech – kvalitu samotné výuky, která je často vysoce individuální a časově náročná, na kvalitu vlastních restaurátorských prací, které jsou na půdě fakulty realizovány, a to zejména na úrovni závěrečných prací studentů. Silnou stránkou fakulty by v tomto směru měla být vysoce kvalitní a nadstandardní dokumentace prováděných restaurátorských nebo průzkumových prací.

Další úkol a cíl je vázán na akreditaci magisterského stupně výuky, kterou fakulta získala v roce 2007. Z tohoto důvodu bude nutné do jisté míry restrukturalizovat a inovovat i velmi intenzivní čtyřletý bakalářský stupeň výuky, resp. připravit restrukturalizované studijní plány pro reakreditaci jednotlivých studijních oborů. Součástí tohoto úkolu by mělo být i porovnání našich studijních plánů a studijní náplně se studijními plány a zkušenostmi z jiných vysokých škol se stejným zaměřením a velkou tradicí oboru restaurování v různých zemích Evropy.

Za velmi důležitý cíl považuji posílení mezinárodních aktivit fakulty, spolupráci s vysokými školami nebo dalšími subjekty činnými v daném oboru formou studentských stáží, stáží akademických pracovníků, zapojováním fakulty do mezinárodních výzkumných projektů nebo tzv. pilotních restaurátorských projektů, aktivním členstvím

v organizaci Encore (sdružující vysoké školy, příp. další organizace zabývající se vzděláváním v oblasti památkové péče) atd.

Za stejně důležitou považuji i publikační činnost a prezentaci fakulty na národních i mezinárodních konferencích a seminářích.

Závěrem bych se pokusil naznačit asi jeden z nejdůležitějších, ale zároveň trochu obtížně definovatelných cílů, a tím je snaha o vytvoření otevřeného a „povzbudivého“ pracovního i studijního ovzduší pro všechny zaměstnance a studenty fakulty.

2. Můžete se čtenářům krátce představit?

Svá studia jsem absolvoval na Chemicko-technologické fakultě SVŠT v Bratislavě (v současnosti Slovenská technická univerzita), přičemž v posledních dvou letech jsem v rámci své specializace „hostoval“ na VŠCHT Praha na Ústavu chemie a technologie restaurování uměleckých děl, vedeným prof. Jiřím Zelingrem.

Po ukončení studia jsem až do roku 1995 pracoval v chemicko-technologickém oddělení Památkového ústavu SR v Bratislavě. Ve stejném roce jsme se, po nabídce kolegů zakládajících Školu restaurování a konzervačních technik v Litomyšli, přestěhovali do Litomyšle, kde jsem nastoupil na místo vedoucího chemicko-technologického oddělení. Škola se později transformovala na neveřejnou vysokou školu – Institut restaurování a konzervačních technik. Od roku 2005, kdy zahájila činnost Fakulta restaurování Univerzity Pardubice, jsem na fakultě působil ve funkci vedoucího katedry

Chemie a technologie restaurování a od roku 2008 i současně jako proděkan pro vnější vztahy.

V oblasti péče o památky se zaměřuji hlavně na materiálovou problematiku konzervace a restaurování kamene, nástěnných maleb, povrchů architektury a stavebních památek. V dané oblasti jsem se jako spoluřešitel účastnil několika národních a mezinárodních výzkumných projektů, např. projekt NAMO (Nabatean mortars – technology and application, EU-projekt ICA3-CT-2002-10017), ROCEM (Roman cement to restore built heritage effectively, EU-projekt, EVK4-CT-2002-00084). V současnosti jsem, spolu s dalšími kolegy Fakulty restaurování, zapojen do projektu Stonecore (Stone Conservation for the Refurbishment of Buildings, EU projekt, NMP-SE-2008-213651) a projektu ROCARE (Roman Cements for Architectural REStoration to new high standard, FP7-ENV-2008-1 226898)

3. Jaký je Váš tým nejbližších spolupracovníků v čele fakulty?

V současné době je jediným spolupracovníkem v čele fakulty pan Mgr. Jiří Kaše, který je proděkanem pro studijní záležitosti. Dalšího člena vedení – proděkana pro vnější vztahy a výzkumnou činnost – bude možné jmenovat až po proběhnutí výběrového řízení na místa vedoucích ateliérů a kateder počátkem října.

*Děkujeme za rozhovor.
za redakci Tomáš Pospíchal*

Prohlídky nového areálu FChT pro akademickou obec

V úterý 16. června se od 10 a 13 hodin konaly prohlídky nového areálu Fakulty chemicko-technologické pro studenty a zaměstnance univerzity. Úvodní slovo pronesl pan rektor prof. Málek, prorektor prof. Ludwig a proděkan fakulty doc. Svoboda informovali zájemce

o technických záležitostech fakulty. Přítomní pak měli možnost prohlédnout si (nové) posluchárny, učebny, posluchačské a výzkumné laboratoře, ale i technické zázemí fakulty.

(topo)

Rozhovor s velvyslancem Spojených států mexických v Praze panem José Luisem Bernalem

Dne 20. května tohoto roku poctil svou návštěvou Univerzitu Pardubice mimořádný a zplnomocněný velvyslanec Spojených států mexických pan José Luis Bernal, a to u příležitosti slavnostní prezentace druhého vydání knihy „Dějiny Mexika“ doc. PhDr. Oldřicha Kašpara, CSc., proděkana pro vědu a vývoj Fakulty filozofické. Při této příležitosti jsme položili vzácnému hostu několik otázek.

Pane velvyslanče, v poměrně krátké době máme již podruhé tu čest přivítat vás v Pardubicích, jaký dojem na vás učinilo toto město s hlubokou kulturní tradicí?

Pardubice v sobě zahrnují mnohé faktory velmi důležité pro posílení vztahů mezi naší zemí, tímto městem a krajem. Je to zejména jejich historická a kulturní tradice, pak také skutečnost, že představují významné vzdělávací centrum a rozvinuté průmyslové středisko vynikající moderními technologiemi. Je opravdu mnoho přitažlivých atraktivit, které postupně v Pardubicích objevujeme a jež nás povedou k častým návštěvám tohoto krásného města.

Jaké možnosti vidíte v oblasti spolupráce mezi Univerzitou Pardubice a univerzitami mexickými?

Vzájemné vztahy mezi Mexikem a Českou republikou zaznamenaly v posledních deseti letech významný nárůst, a to ve všech oblastech. Z hlediska ekonomického výrazně akcelerovaly po vstupu České republiky do Evropské unie, především v oblasti obchodu a investic. Je ovšem řada dalších oborů, v nichž je rozvoj oboustranné spolupráce ještě viditelnější. Slibný vývoj zaznamenává zejména sféra kulturní a školské výměny. Každým dnem se zvyšuje počet mexických studentů majících zájem o studium na českých vysokých školách a těší nás také, když vidíme, jak narůstá počet českých studentů, kteří navštěvují Mexiko v rámci výměnných a stipendijních programů.

A tak jeden z projektů, který chceme jako velvyslanectví podpořit, je podnitit nějaký typ vzájemné dohody mezi pardubickou univerzitou a univerzitami mexickými. Vidím velkou příležitost dosáhnout toho v případě Mexické národní autonomní univerzity a Univerzity v Guadajalare, které již projevíly zájem o navázání kontaktů. Ovšem svět podobných institucí je velmi široký a budeme se snažit najít možnosti spolupráce v odpovídajících oblastech, jako jsou efektivní využívání energie a hledání alternativ-

ních zdrojů, nových technologií pro ochranu životního prostředí, dále v nové spolupráci v chemickém průmyslu, jednotlivých sektorech stavebnictví, různých aspektech vývoje elektroniky, automobilového a leteckého průmyslu, kdy právě tato dvě poslední jmenovaná odvětví nabízejí – mimo jiné – dobré možnosti pro budování nového typu kooperace.

Počítáte s další návštěvou pardubické univerzity? Může být vaše dnešní návštěva prvním krokem na cestě k nové spolupráci?

Vím, že se u vás velmi často organizují přednášky a konference o Latinské Americe a Mexiku zvláště, kdykoliv budu pozván, velmi rád se zúčastním. Z tohoto hlediska velmi oceňujeme iniciativy hispanistů a latinoamerikanistů, zvláště imponující badatelskou a propagační aktivitu, kterou v Pardubicích rozvíjí docent Oldřich Kašpar.

Pokud se týká možných akcí spolupráce, navrhujeme, že bychom v příštím roce, kdy Mexiko oslaví 200 let od počátku bojů za nezávislost a 100 let od vypuknutí Mexické revoluce, mohli zorganizovat zde, na pardubické univerzitě, seminář věnovaný Mexiku a možná i dalším latinskoamerickým zemím, jež také slaví svá dvousetletá výročí.

Jaký na dojem na vás učinila akce, jíž jste se zúčastnil?

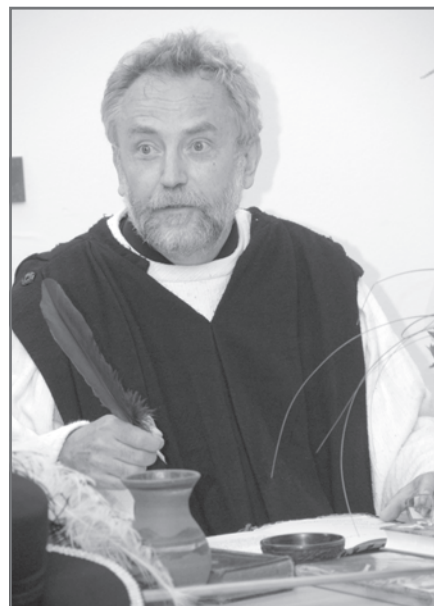
1. Na prvním místě je třeba zdůraznit, že se jedná o druhé vydání díla, což vypovídá o zájmu českých čtenářů, studentů i badatelů dozvědět se o nás a pochopit, jací jsme my, Mexičané, z jakých kořenů vychází náš historický vývoj, a od tohoto momentu se pak můžeme podělit o to, kam chceme směřovat a jak můžeme spolupracovat.

2. Na místě druhém má pro nás velký význam, že dílo docenta Kašpara bylo napsáno v češtině, čehož si my Mexičané nesmírně vážíme.

3. Na místě třetím – stojí fakt, že autorův výzkum je původní a zahrnuje různé momenty česko-mexických kontaktů v průběhu historie, což jsou různé a důležité body, v nichž se naše národy v historii setkávaly.

4. Velmi oceňuji také skutečnost, že slavnostnímu aktu byli přítomni zástupci nejvyššího vedení univerzity a Fakulty filozofické – prorektor Ing. Miroslav Ludwig, CSc. a doc. Ing. Ivana Kraftová, CSc. a děkan Fakulty filozofické prof. PhDr. Petr Vorel, CSc.

5. Stejně tak je zapotřebí vyzdvihnout přítomnost akademických pracovníků a stu-

dentů, která je dokladem jejich zájmu přiblížit se Mexiku a Mexičanům.

Jaký je váš názor na knihu „Dějiny Mexika“?

Jak jsem již řekl na slavnostní prezentaci tohoto díla, docent Oldřich Kašpar dokázal brilantním způsobem podat v syntetizujících obrazech dějiny Mexika od počátků našich předkolumbovských indiánských kultur přes španělskou conquistu, koloniální období, války za nezávislost a obranu svrchovanosti, dále přes snahu o vybudování fungujícího systému politických, ekonomických a kulturních institucí a přes naše velká reformní sociální hnutí ve století devatenáctém a sociální revoluci na počátku století dvacátého až do současné doby. Druhé vydání navíc zahrnuje aktuální informace za posledních deset let, jež uběhla od vydání prvního.

Stejně tak fascinující je objevovat v této knize, jak už jsem poznamenal dříve, historické momenty, v nichž se setkávali Češi a Mexičané, od prvních cest českých misio-

nářů, jejich relací, map, rukopisů apod. přes rozhodující historické mezníky, jako bylo Maxmiliánovo císařství v Mexiku, inspirace Masarykovou politikou v této zemi, projevy solidarity mexické vlády s Československem po Mnichovské dohodě, ale také kultury „společných světců“ Pražského Jezulátka a svatého Jana Nepomuckého, to jsou velmi důležité momenty našich stálých historických vztahů, které je zapotřebí znát a jež se dále doslova ze dne na den rozvíjejí v nové podobě.

Jak vidíte perspektivu rozvoje vztahů Mexika a České republiky, jejichž kořeny z historického hlediska sahají až do poloviny 16. století?

Historie našich vztahů zaznamenala významný rozvoj v posledních letech v souvislosti s prohloubením ekonomických vztahů v oblasti obchodu, investic a technologického vývoje a také díky intenzivnímu politickému dialogu o vzájemných dvoustranných vztazích i otázkách globálního vývoje. Ros-

tou také naše kontakty společenské prostřednictvím turismu, spolupráce v oblasti školství, kulturní výměny apod. A tak obraz obou našich zemí v obou odpovídajících společnostech se čím dále tím více oživuje díky tomuto spojení společných zájmů, sdílených hodnot. Navíc prostřednictvím svého členství v Evropské unii je Česká republika důležitým prvkem v konstrukci nové koncepce strategických vztahů mezi Evropou a Mexikem.

Jsem přesvědčen že s druhým vydáním „Dějiny Mexika“ v českém jazyce otevíráme novou kapitolu ve vztazích obou našich národů, sledující cestu, která vede již napříč několika staletími a je předchůdkyní toho, co v budoucnu chceme a vybudujeme mezi Mexikem a Českou republikou.

*Pro Zpravodaj UPa připravil
doc. PhDr. Oldřich Kašpar, CSc.,
proděkan pro vědu a vývoj FF*

Návštěva velvyslankyně JAR na Dopravní fakultě Jana Pernera

přijetí delegace panem rektorem prof. Ing. J. Málkem, DrSc.

diskuse paní velvyslankyně s jihoafrickými studenty v zasedací místnosti DFJP

Ve čtvrtek 25. června navštívila naší univerzitu a Dopravní fakultu Jana Pernera delegace z velvyslanectví Jihoafrické republiky v Praze v čele s nově ustavenou velvyslankyní JAR paní Celií Sandrou Botha. Dalšími zástupci ambasády byly paní Thibule Matsimela, atašé, a paní Zdenka Herclová.

Po příjezdu byla delegace přijata rektorem univerzity prof. Ing. Jiřím Málkem, DrSc. Předmětem společného rozhovoru bylo zejména představení univerzity a celého systému vysokoškolského vzdělávání u nás, dále otázka podpory vědecké činnosti na univerzitě a v neposlední řadě i informace o Pardubickém kraji a městě Pardubice. Paní velvyslankyně ocenila přístup univerzity k zahraničním studentům a vyjádřila přání, aby se spolupráce v oblasti vzdělávání jihoafrických studentů nadále úspěšně rozvíjela. Na závěr setkání pan rektor předal paní velvyslankyni malou příležitostnou medaili univerzity.

Poté následovalo na půdě Dopravní fakulty Jana Pernera osobní setkání se skupinou

17 jihoafrických studentů, kteří od akademického roku 2008/2009 na této fakultě studují. Cílem setkání bylo seznámení nové velvyslankyně se studenty z rodné země, s jejich úspěchy, ale i problémy, se kterými se zde potýkají. Pozitivně vyznělo povzbuzení z úst paní velvyslankyně, která zdůraznila, že z vlastní zkušenosti ví, jak může být těžké odloučení od rodin a přátel, ale také adaptace na nové prostředí, i když vysokoškolské studium je pro studenty velkou šancí, kterou by měli maximálně využít. Studenti se do své vlasti podívají až o letních prázdninách v příštím roce. Na tomto projektu se podílí i Ministerstvo dopravy JAR, které studentům hradí pobytové náklady na studium.

V závěru návštěvy byla přislíbena maximální asistence ze strany velvyslanectví při další realizaci projektu a především pak při integraci studentů do českého prostředí.

*doc. Ing. Tatiana Molková, Ph.D.
proděkanka pro vnější vztahy DFJP*

Setkání zástupců univerzit východoevropských zemí

Ve dnech 16. až 19. června se v maďarském městě Miskolc uskutečnilo již třetí setkání zástupců univerzit z východoevropských zemí v rámci projektu „Strengthening the Educational and Scientific Col-

laboration Among Faculties of Economics within V4 and countries of South Eastern Europe”, který je financován z prostředků Vísegrádského fondu. Partnery projektu jsou University of Miskolc, Fa-

účastníci setkání při neformálním zahájení konference

culty of Economics; Ekonomická fakulta Technické univerzity v Košiciach; Union University of Belgrade, Belgrade Banking Academy; Ekonomická fakulta Slezské univerzity v Karviné; Vysoká škola sociálně správná a Fakulta ekonomicko-správná (FES) naší univerzity. Setkání zástupců jmenovaných univerzit a vysokoškolských pracovišť bylo tentokrát zaměřeno na výměnu zkušeností s distančním

vzděláváním a využívání e-learningových forem výuky. V rámci jednání vystoupili i autoři tohoto příspěvku, kde představili vývoj a současný stav distančního a e-learningového vzdělávání na FES. Prezentovali také úspěšnou aplikaci e-learningové výuky v rámci vzdělávacího programu pro úředníky veřejné správy pod názvem „Virtuální univerzita pro veřejnou správu“, který FES nabízí již druhým rokem.

Z příspěvků vyplynulo, že stupeň rozvoje distančního a e-learningového vzdělávání je na jednotlivých univerzitách a pracovištích odlišný. Někteří prezentující představili velmi zajímavé projekty a jejich e-learningové výstupy, které využívají k zefektivnění výuky. Závěrem se všichni shodli na tom, že e-learningové formy vzdělávání jsou v dnešní době důležitou součástí vzdělávacích procesů. Jejich přípravě a používání by měla být věnována odpovídající pozornost, neboť mohou představovat potřebnou konkurenční výhodu pro vzdělávací instituci.

*doc. Ing. Romana Provazníková, Ph.D.
proděkanka pro vnitřní záležitosti FES
Ing. Jan Stejskal, Ph.D.
Ústav ekonomie FES*

Mezinárodní úspěch akademického pracovníka Fakulty elektrotechniky a informatiky

Ve dnech 22. a 23. května se na Polytechnické univerzitě v Bukurešti uskutečnilo finále 2. ročníku mezinárodní soutěže pedagogů (instruktorů) škol ze střední a východní Evropy zapojených do programu síťových akademií Cisco – iCompetition 2009. Do sou-

těže se zapojilo více než 190 z celkového počtu 2 000 aktivních akademických pracovníků ze středních a vysokých škol. Do finále soutěže v Bukurešti se kvalifikovalo 10 pedagogů (3 ze SR, 2 z Ukrajiny, 2 z Rumunska a po jednom z ČR, Bulharska a Turec-

ka). Výrazným úspěchem je 6. místo našeho učitele Ing. Tomáše Fiderla.

Více informací o průběhu soutěže najdete na www.icompetition.net.

*Ing. Martina Zavadilová
Oddělení pro operační programy a rozvoj FEI*

Kalorimetrický seminář 2009

31. mezinárodní slovenský a český kalorimetrický seminář se konal ve dnech 25. až 29. května v hotelu Boboty u Těrchové ve Vrátné dolině v Národním parku Malá Fatra na Slovensku. Seminář pořádaly Společná laboratoř chemie pevných látek (SLChPL) Univerzity Pardubice a ÚMCH AV ČR, v.v.i., Katedra obecné a anorganické chemie Fakulty chemicko-technologické (KOAnCh FChT) Univerzity Pardubice a Odborná skupina chemické termodynamiky ČSCh. Slovenským partnerem byl Ústav ekologie lesa SAV, Zvolen.

Organizační výbor (doc. E. Černošková, SLChPL; prof. Z. Černošek, doc. J. Holubová,

KOAnCh FChT; prof. J. Leitner, OSChT ČSCh; Ing. M. Kuklová, Ing. J. Kukla, oba Ústav ekologie lesa SAV) připravil setkání pro 62 účastníků nejen z vysokých škol a ústavů akademie věd, ale také například z elektrárenských a důlních společností. Semináře se již tradičně účastní studenti a doktorandi a zástupci firem, které vyrábějí nebo dodávají experimentální zařízení. Tato setkání pracovníků z oboru termické analýzy a kalorimetrie se konají každoročně – dva semináře v České republice, jeden na Slovensku.

Čtyřdenní jednání bylo rozděleno do tématických okruhů: termodynamika a termická

analýza, biologické materiály, nekrystalické materiály a stavební materiály. Odbornou část zahájil profesor Boleslav Taraba (Katedra chemie, Přírodovědecká fakulta, Ostravská Univerzita) plenární přednáškou o uhelné hmotě z hlediska kalorimetrie. V průběhu semináře bylo předneseno 38 přednášek, jejichž společným jmenovatelem bylo využití a aplikace nejrůznějších termodynamických metod v celé řadě vědních i technických oborů. Témata přednášek se pohybovala od termických vlastností skel a kinetiky krystalizace podchlazených tavenin přes tepelné vlastnosti stavebních materiálů až po využití biomasy, akumulaci

energie v rostlinách a tepelné bilance hospodářských zvířat. Přednášky doplnili zástupci předních světových firem v oboru kalorimetrie představením jejich programů a konkrétními ukázkami nejnovějších přístrojů a experimentálních technik.

Semináře se aktivně účastní i studenti doktorských studijních programů. Tradicí se již staly neformální výměny názorů a diskuse, které přináší nové podněty a mnohdy jiný úhel pohledu na studované problémy.

Volné středeční odpoledne využili účastníci k návštěvě Janošíkova muzea v Těrchově nebo Oravského hradu. Výletům do hor počasí příliš nepřálo.

Účastníci se shodli na tom, že takovéto monotematické česko-slovenské semináře jsou velmi užitečné nejen z hlediska profesního (výměna názorů a praktických rad), ale i z hlediska získávání nových osobních kon-

taktů, a to i přesto, že z hlediska scientometrického jsou takové akce velmi nízkě hodnocené, pokud vůbec. Jsme rádi, že je stále dost lidí, kteří se bez ohledu na nulové ohodnocení semináře aktivně účastní, tj. připraví si přednášku a čtyřstránkový příspěvek do sborníku (sborník má ISBN a je abstrahován v CA). Více než třicetiletou tradici těchto seminářů neporušíme a uspořádáme seminář i v příštím roce. 32. mezinárodní český a slovenský kalorimetrický seminář se bude konat v České republice. Záznamy z plenárních přednášek z letošního i předchozích kalorimetrických seminářů, fotografie a další informace jsou na <http://www.icfp.cas.cz/ehlt/oscht/>.

za kolektiv organizátorů
doc. Ing. Eva Černošková, CSc.
SLChPL ÚMCH AVČR, v.v.i.,
a Univerzity Pardubice

zasedání sekce „Nekrystalické materiály“

monumentální socha Juraje Jánošíka z nerezu postavená k 300. výročí jeho úmrtí stojí při vstupu do Vrátné doliny

O konferencích doktorandů analytické chemie a dalším úspěchu na mezinárodním poli

V rámci doktorského studijního programu analytické chemie mají jeho studenti několik příležitostí k vystoupení na domácích i zahraničních konferencích. Než se dostanou na území zaměřené akce, mají možnost projít „dvofázovým tréninkem“. Tím myslím účast na seminářích, které jsou pravidelně pořádány právě pro mladé badatele, a to jak v domácím, tak v mezinárodním měřítku.

Tím prvním je již tradiční seminář „Monitorování cizorodých látek v životním prostředí“. Jeho již 11. ročník, na jehož pořádání se vedle naší katedry podílela též Katedra ochrany obyvatelstva Fakulty ekonomiky a managementu Univerzity obrany v Brně, se koncem dubna letošního roku konal na základně taktického letectva Čáslav, jehož výcvikové a školicí zařízení se nachází pod vrcholem Adamu v Mladkově-Petrovčích. Nezůstalo však jen u prezentace odborných příspěvků, přísně hodnocených školiteli z obou pracovišť. Poloha střediska v blízkosti naší hranice s polským Kladskem vybízela též k procházce rozkvétající jarní přírodou.

První zkušenosti s prezentacemi na mezinárodních akcích získávají mladí analytici převážně na seminářích označovaných zkratkou YISAC (Young Investigators' Seminar on Analytical Chemistry). O této tradiční akci, která se dvakrát konala také na naší univerzitě, jsou čtenáři zpravodaje pravidelně informováni. Po studentech se žádá nejen přednesení příspěvků o jejich bada-

telské aktivitě, ale jsou zapojeni do předsednictví jednotlivých sekcí i do hodnocení kvality práce svých kolegů. Organizace jeho 16. ročníku se letos ujal Ústav chemie Univerzity Karla Františka ve Štýrském Hradci, v jehož velké posluchárně se představilo na padesát účastníků z 9 zemí. Naše skupina patřila k nejpočetnějším; vedle „starých mazáků“ se představili i studenti-začátečníci. Prezentace některých z nich nebyly pochoptelné ještě zcela dokonale. Mrzí mě však, že tentokrát musím zaujmout kritické stanovisko zejména k jejich vyjadřovacím schopnostem v angličtině – ve srovnání se studenty z jiných zemí někteří naši zcela propadli. Ale i to je účel těchto seminářů; každý začátek je samozřejmě těžký a konfrontace se zahraničními studenty stejné věkové kategorie může jejich dalšímu růstu jediné prospět. Rád bych se také zmínil o zájmu, kterému se seminář těšil jak u představitelů města Štýrského Hradce, tak spolkové země Štýrsko. Na setkání se studenty si udělali čas jak primátor města, který účastníky přivítal v krátkém přípitku na radnici, tak zemský hejtman, který pro ně uspořádal závěrečnou večeři. Jeden večer bývá také pravidelně vyhrazen společnému setkání školitelů. Na něm se probírá nejen úroveň přednášek, ale diskutuje se i o perspektivách dalších seminářů. Po diskusi nabídl uspořádání příštího již 17. ročníku zástupce Univerzity Ca'Foscari di Venezia (Benátky) prof. Paolo Ugo.

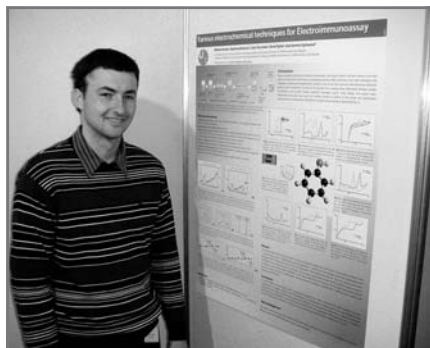
skupinka účastníků semináře na Adamu u turistického hraničního přechodu

doktorandi při přípitku s primátorem Štýrského Hradce na městské radnici

Nakonec zpráva nejradostnější. Ve dnech 10. až 14. května se v rumunském Sibiu konalo 20. mezinárodní sympozium o bioelektrochemii a bioenergetice, kterého se zúčastnili se svými postery také tři naši studenti (Petra Horáková, Petra Šnavařová a Michal Hrubeš). Nebudu zde hodnotit vysokou úroveň tohoto setkání – vždyť se konalo pod záštitou mezinárodní Bioelektrochemické společnosti (BES) za přítomnosti asi 200 účastníků. Po poslední přednášce

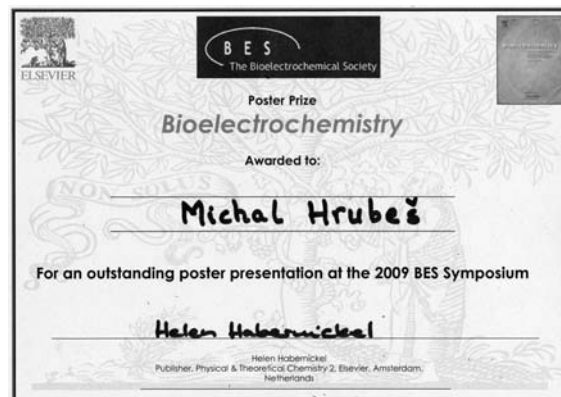
seznámila zvláště k tomuto účelu vybraná komise odborníků účastníky s výsledkem soutěže o nejlepší plakátové sdělení. Mezi vítěznými byl také příspěvek „Various Electrochemical Techniques for Electroimmunoassay“ (autoři Michal Hrubeš, Kateřina Klodová, Libor Červenka, Karel Vytřas a Jarmila Vytřasová). Protože skupina našich studentů musela sympozium z důvodu dopravního spojení opustit ještě před tímto

Ing. Michal Hrubeš u svého posteru na sympoziu o bioelektrochemii

závěrečným hodnocením, nemohl si Michal cenu BES a vydavatelství Elsevier vyzvednout osobně – diplom mu do Česka doručil

prof. Paleček z brněnského Biofyzikálního ústavu AV ČR. K diplomu Michal obdržel ještě celoroční předplatné odborného ča-

sopisu Bioelectroanalysis a dvouleté bezplatné členství v BES. Blahopřejeme.

prof. Ing. Karel Vytřas, DrSc.
vedoucí Katedry analytické chemie FChT

Přednáška o sluneční koróně na Univerzitě Pardubice

„Výzkum Slunce jako naší nejbližší hvězdy a hvězdy ovlivňující veškerý život na Zemi je pro nás důležitým zdrojem poznání. Například procesy probíhající v nitru Slunce se snažíme napodobit i v pozemských laboratorních a pokoušíme se tak vytvořit jedinečný zdroj energie. Ovšem ne pouze z tohoto praktického důvodu je třeba znát fyzikální procesy probíhající v plazmatu – látce, ze které je nejen Slunce, ale 99 % celého vesmíru tvořeno. Jak to ale ve fyzice a obecně ve vědě bývá, narážíme zde na velké množství problémů a tajemství, které před námi zatím příroda skrývá. Jedním z těchto tajemství jsou jevy ve sluneční koróně, které zdaleka nejsou plně pochopeny a při jejichž odhalování nás jistě čeká nemálo překvapení...“

Ve čtvrtek 11. června se v posluchárně B2 Dopravní fakulty Jana Pernera konala další populárně naučná přednáška z cyklu pořádaného pardubickou pobočkou Jednoty českých matematiků a fyziků, Ústavem matematiky Univerzity Pardubice a Katedrou elektrotechniky, elektroniky a zabezpečovací techniky Dopravní fakulty Jana Pernera, tentokrát na téma „Vlny a oscilace ve sluneční koróně“. Přednášejícím byl RNDr. Petr Jelínek, Ph.D. z Přírodovědecké fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, který s nadšením přijal naše pozvání, a i když Pardubice a České Budějovice nejsou zrovna města na dosah ruky, našel si čas a přicestoval podělit se s námi o nejnovější poznatky současné vědy o naší nejbližší hvězdě, bez níž bychom těžko mohli obdivovat krásu a tvůrčí schopnosti lidského ducha.

RNDr. Petr Jelínek, Ph.D. obhájil v roce 2007 na Katedře fyziky povrchů a plazmatu

MFF UK v Praze doktorát z matematické a počítačové fyziky a ještě během studií působil jako člen doktorského týmu a spolurešitel doktorského grantového projektu, který se věnoval pokročilým směrům ve fyzice a chemii plazmatu. Po několika zahraničních studijních pobytech v Rakousku a Belgii (kde se věnoval např. takovým problémům, jako je počítačové modelování v tryskách za atmosférického tlaku) své zkušenosti zúročil (již jako zaměstnanec) ve Fyzikálním ústavu AV ČR v Oddělení nízkoteplotního plazmatu a v současné době pracuje jako odborný asistent v Ústavu fyziky a biofyziky na Přírodovědecké fakultě Jihočeské univerzity, kde přednáší a zajišťuje výuku astronomie a astrofyziky, mechaniky a atomové a jaderné fyziky. Mimoto je zaměstnán v Astronomickém ústavu AV ČR v Ondřejově ve Slunečním oddělení, kde spolupracuje na řešení některých problémů z oblasti sluneční fyziky, MHD (magnetohydrodynamických) simulací apod. Zájem o astronomii však Petra provází od jeho studentských let, kdy občas pracoval na hvězdárně na Kleti jako demonstrátor, později také jako pozorovatel, z čehož vzešlo společně s kolegy z hvězdárny několik publikací indexovaných v databázi NASA.

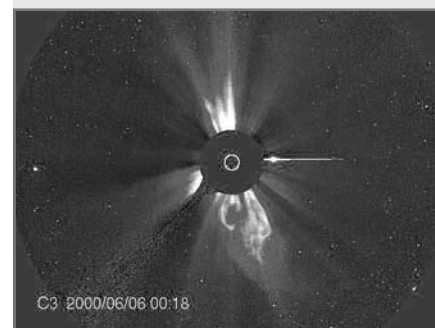
Petra jsem osobně poznal na jednom srazu horalů na Kralickém Sněžníku, kde proběhlo setkání dobrodruhů, kteří s oblibou cestují do „zapadlejších“ konců naší planety a zdolávání horstva a divoké přírody je pro ně pohlazením po duši. I tam se zcela nečekaně sešlo několik akademických pracovníků a studentů z různých oborů. To jsme zjistili až během řeči u ohně, kterým jsme se snažili vytopit vymrzlou kamennou cha-

RNDr. Petr Jelínek, Ph.D. při přednášce

sluneční koróna

vyvržení koronální hmoty

tu, ve které jsme trávili společně víkend vzpomínáním na naše cesty po ukrajinských a rumunských horách. A tak se stalo, že jsem mezi botaniky a jinými nadšenci poznal také fyzika, který je sice blázen do přírody, ale spíše do té její tajemnější části, na kterou si můžeme „sáhnout“ pouze pomocí dalekohledů, teleskopů a různých jiných složitých zařízení, která by dnes neexistovala bez ohromného úsilí mnoha chytrých hlav několika předešlých staletí. No a slovo dalo slovo, Petr přijal mou nabídku k návštěvě Pardubic, a tak jsme mohli strávit příjemný podvečer v učebně B2 u nás na univerzitě, kde si jeho velmi poutavé povídání přišlo poslechnout nemalé množství posluchačů. I přes naše obavy, že ve zkouškovém období nebude účast na přednášce valná, se nakonec posluchárna celkem zaplnila a ti, co nepřišli, mohou jen litovat, neboť to byla jedna z přednášek, na které je škoda nepřijít.

Během necelých dvou hodin přednášející posluchače seznámil se základní stavbou Slunce, jeho jednotlivými vrstvami, historií výzkumu Slunce a s jevy, které na Slunci probíhají (erupcemi, protuberancemi, slunečními skvrnami atd.). Poté se více zaměřil na hlavní oblast své činnosti, kterou je výzkum sluneční koróny. Přednáška byla vede-

na poutavou formou, byla doplněna řadou zajímavých snímků z družic SOHO, TRACE apod. a několika počítačovými simulacemi, které názorně a jednoduše vysvětlovaly pochody, které na Slunci a v jeho nejbližším okolí probíhají. A kdo by se bál, že s fyzikou není zrovna nejlepší kamarád, mohl obavy klidně zahodit, neboť matematických vzorců a formulí bylo během večera užíváno jen zřídka, přednost měla zajímavá a někdy i překvapující fakta a údaje a nechyběla ani část věnující se problémům, které ani dnešní věda nedokáže spolehlivě vysvětlit. Jako např. otázka, proč má sluneční koróna, tedy nejvyšší vrstva sluneční atmosféry, zasahující až do meziplanetárního prostoru, teplotu kolem 106 K, zatímco přímo pozorovatelný povrch Slunce (tedy fotosféra) má teplotu výrazně nižší, a to „pouhých“ 6 000 K. Podobných otázek se rodí v oblasti výzkumu naší nejbližší hvězdy stále víc a víc a je jen dobře, že se stejně tak objevují nadšení mladí lidé, kteří tato tajemství pomáhají odhalit.

Na závěr přednášky proběhla krátká diskuse nad některými zajímavými dotazy, a poté už jsme našeho milého hosta pozvali na tradiční neformální posezení do známé kavárny Výměník, kde se ještě dlouho diskutovalo. Jedinou „muškou“ na tomto tradičním

setkání zájemců o fyziku a matematiku byl fakt, že po celou dobu svítilo do oken posluchárny sluníčko tak intenzivně, že některé snímky a simulace i přes zatažené rolety nebyly na plátně ideálně vidět. Jakoby se samo Slunce chtělo dozvědět, jaká tajemství už o něm člověk stačil odhalit. Nejenom proto případným zájemcům autor ponechal svou přednášku k dispozici ve formě prezentace u autora tohoto článku. Stačí se tedy ozvat, a i když jste třeba na přednášce nebyli, budete si moci dodatečně prohlédnout některé zajímavé snímky a animace.

Na závěr bych chtěl pozvat všechny studenty, kolegy pedagogy, případné zájemce z řad středoškoláků a každého, kdo by se chtěl dozvědět něco zajímavého o matematice nebo o fyzice, k dalším přednáškám, které připravujeme na zimní semestr. Program jednotlivých přednášek bude včas zveřejněn na vývěskách a nástěnkách v prostorách univerzity nebo bude zaslán elektronickou poštou všem, kdo o to projeví zájem. Přednášky by měly být vedeny poutavou a přístupnou formou a jsou určené i široké veřejnosti.

Ing. Dušan Čermák, Ph.D.

Katedra elektrotechniky, elektroniky
a zabezpečovací techniky DFJP

Synchronní stroje s permanentními magnety v dopravních aplikacích

Dne 15. května se uskutečnil na Dopravní fakultě Jana Pernera seminář pro odborníky z praxe s názvem „Synchronní stroje s permanentními magnety v dopravních aplikacích“. Tento seminář byl uskutečněn následující den po jubilejním 10. semináři „Šíření vln v blízké a vzdálené zóně antény“, který pořádala naše katedra elektrotechniky, elektroniky a zabezpečovací techniky (KEEZ) a bylo o něm informováno v předchozím červnovém čísle tohoto zpravodaje. Seminář „Synchronní stroje s permanentními magnety v dopravních aplikacích“ byl uskutečněn pod záštitou děkana DFJP prof. Ing. Bohumila Culka, CSc. Cílem bylo seznámit účastníky semináře s rozšiřujícím se uplatněním moderních pohonných strojů, progresivními metodami řízení a s výsledky výzkumu, který se v této oblasti provádí na KEEZ.

Ze strany oslovených firem byl projevěn velký zájem, který předčil očekávání celého organizačního výboru. Účastníci semináře reprezentovali významné firmy, jako napří-

klad Škodu Transportation, Škodu Electric, Siemens, Cegelec, ČD, SŽDC, VUKV, Inekon a další.

Seminář zahájil úvodním slovem v zastoupení pana děkana proděkan doc. Ing. Jaroslav Kleprlík, Ph.D. a průvodcem semináře za celý organizační výbor byl zástupce vedoucího KEEZ, doc. Ing. Radovan Doleček, Ph.D.

V rámci dopoledních přednášek, které přednesli pouze akademičtí pracovníci KEEZ, byli účastníci semináře seznámeni ve dvou oddělených tématických blocích. První blok obsahoval: současný stav aplikace trakčních synchronních motorů s permanentními magnety na vozidlech, způsoby jejich specifické konstrukce a s tím související vlastnosti. Na první blok navazovaly přednášky druhého bloku se zaměřením: regulace momentu a hardwarové komponenty pohonu s rozbory přístupů k řešení tohoto závažného problému. Každá přednáška byla zakončena diskusí, kdy byly kladeny dotazy k dané problematice.

V závěru přednáškové části semináře byli uchazeči seznámeni s dalšími výhledy prací v oblasti pohonů na KEEZ.

Do harmonogramu semináře organizátoři zahrnuli i prohlídky dalších významných laboratoří a pracovišť. Zde zástupci z příslušných kateder seznámili účastníky s vybavením a s možnostmi spolupráce při řešení mnohých problémů ve vazbě na DFJP. Jednotlivé prohlídky byly organizovány ve formě skupin tak, aby byla zachována kvalita těchto prohlídek.

Prohlídka laboratoře s tramvajovým standem měla za úkol názorně demonstrovat to, co bylo v dopoledních přednáškách prezentováno. Jednotlivé ukázky vzbudily další diskusi, ve které bylo následně pokračováno i mimo původní harmonogram semináře. V rámci této diskuse proběhla přednáška, kde na svou žádost vystoupil Dr. Ing. Jiří Flajtinger z firmy Škoda Electric s informacemi o nové tramvaji 1ST, která bude tyto moderní trakční motory jako první v České republice využívat.

Za organizační výbor chceme touto cestou ještě jednou poděkovat proděkanu doc. Ing. Jaroslavu Kleprlíkovi, Ph.D. za úvodní slovo, zástupcům kateder, zejména Ing. Jakubovi Vágnerovi, Ing. Pavlu Švandovi, Ph.D., za prezentaci významných laboratoří a pracovišť. Závěrem je nutno poznamenat, že na základě velkého ohlasu od účastníků bude usku-

tečněn k této tématice další seminář, kde bude rozšířena náplň přednášek o větší podrobnosti a nové poznatky.

za organizační výbor: doc. Ing. Radovan Doleček, Ph.D., J. Novák, Ing. Ondřej Černý, Ing. Jiří Šimánek
Katedra elektrotechniky, elektroniky a zabezpečovací techniky DFJP

Zvýšení atraktivit a efektivity provozu vedlejších tratí na příkladu švýcarských železnic

Takové bylo téma odborného semináře, který pořádala Katedra technologie a řízení dopravy Dopravní fakulty Jana Pernera 15. června. Akce navázala na předchozí dva kulaté stoly, které se věnovaly standardům obslužnosti v regionální dopravě (2007) a osobní dopravě na železnici z pohledu dopravců (2008). Pozvání k úvodnímu referátu přijal uznávaný odborník, bývalý předseda výboru pro dopravu a města UITP, dopravní konzultant švýcarské společnosti Bahn+Bus Beratung 3B AG Bern Dipl.-Ing. Peter Scheidegger. Přednáška i následná diskuse v angličtině byla tlumočena Ing. Hrabáčkem, externím doktorandem katedry. V úvodním příspěvku se účastníci dověděli o způsobech financování provozu i infrastruktury, o možnostech racionalizace

provozu, technologii spojování a dělení motorových jednotek v odbočných stanicích i taktovém jízdním řádu (ve Švýcarsku od r. 1982). Zajímavé bylo také srovnání vybraných statistických ukazatelů s některými evropskými zeměmi a USA. Téměř dvouhodinový blok dotazů a odpovědí byl projevem zájmu posluchačů o toto téma a jejich snahy získat od předního odborníka odpovědi na otázky, které jsou v současné době aktuální i v naší republice. Aktualnost tématu vystihuje i to, že mezi třicí účastníků bylo přes dvacet odborníků z celé republiky, mj. z GR ČD, ČD Telematiky, ministerstva dopravy, krajských center osobní dopravy, odborů dopravy krajských úřadů, koordinátorů dopravy, ČVUT Praha i Regiojet, a. s. (Student Agency). Nechybělo

pohled na účastníky semináře

ani několik studentů oboru TRD, kteří tak získali cenné informace a setkali se s odborníky z praxe. Za finanční podporu děkujeme Institutu Jan Pernera, o.p.s.

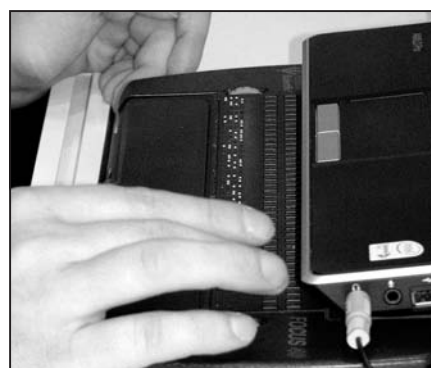
Ing. Jaroslav Matuška, Ph.D.
Katedra technologie a řízení dopravy DFJP

Školení tvorby přístupných webových stránek

V rámci rozvojového projektu MŠMT 16/4 „Zpřístupnění webových stránek Univerzity Pardubice zrakově postiženým studentům“, zaměřeného na přizpůsobení webových stránek Univerzity Pardubice pro jejich užívání zrakově postiženými studenty, proběhlo 23. dubna školení tvorby přístupných webových stránek. Školení provedlo Tyflo-Centrum Brno (<http://www.tyflocentrum-bm.cz>, <http://centrumpronevidome.cz/>), které je aktivní v nabídce podpory lidí s těžkým zrakovým postižením v samostatném životě a zapojení do společnosti.

Zástupci této organizace mohli během celého dne předávat teoretické i praktické zkušenosti zaměstnancům univerzity zodpovědným za tvorbu webové prezentace univerzity. Během školení bylo postupně vysvětleno a ukázáno:

- co je to přístupnost a proč je důležitá,
- znevýhodněné skupiny uživatelů a jejich potřeby,
- asistivní technologie,
- co vše má vliv na přístupnost,
- mýty o bezbariérovém webu,
- metodiky přístupnosti,

Braillov řádek – digitální čtecí zařízení

- praktická ukázka čtení webu nevidomým uživatelem.

Za přístupný web je možné považovat takový web, který bude návštěvník s těžkým zdravotním postižením schopen i přes svůj zdravotní handicap, za pomoci prostředků, které má k dispozici, a způsobem, který mu vyhovuje, efektivně používat a dosáhnout svého cíle. Návštěvník webu nemusí být

pouze zrakově postižený, ale i dalším typům postižení může tvůrce webu pomoci (tělesné postižení, sluchové postižení, kognitivní poruchy, různá kombinace atd.).

Cílem projektu, na němž spolupracují řešitelé z Katedry technologie a řízení dopravy Dopravní fakulty Jana Pernera a Informačního centra UPa, je v letošním roce upravit webovou prezentaci univerzity a fakult tak,

aby splňovala kritéria přístupného webu a mohla tak poskytnout informace i zájemcům o studium z řad zrakově postižených osob. K tomu by mělo přispět jednak toto školení, ale také další spolupráce s Tyflo-Centrem Brno v oblasti auditu stránek.

Ing. Tomáš Bartoníček, Ph.D.

Oddělení webových aplikací a DTP UPa

Doktorand Jiří Orava účastníkem prestižního setkání s nositeli Nobelovy ceny za chemii, Lindau 2009

Tento rok se v termínu od 28. června do 3. července již popadesáté deváté uskutečnilo tradiční setkání mladých vědců s nositeli Nobelovy ceny v německém (jižní Bavorsko) malebném ostrovním městečku Lindau, ležícím na pobřeží Bodamského jezera. Setkání bylo věnováno cenám uděleným v oboru chemie a jednalo se v řadě již o 19. setkání věnované pouze chemii. Cílem setkání je inspirovat mladé, začínající vědce v jejich vědecko-výzkumné práci formou přednášek, diskusí a osobních setkání s nositeli Nobelovy ceny, kteří se během týdne podělili o svoje profesní, ale i osobní zkušenosti. Mladí lidé (od studentů bakalářských programů po vystudované Ph.D. studenty) zde také mají možnost potkat své vrstevníky z celého světa a podělit se s nimi o svoji vědeckou práci, prodiskutovat např. kvalitu studia a výzkumu v jednotlivých zemích a v neposlední řadě posedět u dobrého bavorského piva a popovídat si o věcech z běžného života.

Setkání v Lindau je oficiálně pořádáno Council for the Lindau Nobel Laureate Meetings. Prezidentkou rady je komtesa Bettina Bernadotte, a je to právě její rodina, která stála u zrodu a podporuje tato setkání již 60 let. 59. setkání v Lindau se zúčastnilo 24 nositelů Nobelovy ceny a 580 mladých vědců z 66 států. Spolupořadatelskou zemí byla zvolena Indie, tj. účastníci setkání mohli okusit indickou kulturu v rámci společenského večera a setkat se např. s indickým ministrem H. E. K. Sibalem (Minister of Human Resource Development in India). Česká republika byla reprezentována 7 účastníky, tj. Gaálová Jana (Ústav chemických procesů AV ČR, v.v.i.), Moeller Lucie (v současné době TU Dresden, Germany), Orava Jiří (Univerzita Pardubice), Pospíšil Jiří (v současné době Université Catholique, Belgium), Varga Vladimír (v současné době Max-Planck-Society, Germany) a Vrbka Luboš (v současné době University of Regensburg, Germany). Posledním (nikoliv však významem) zástupcem

České republiky byl Londesborough Michael (Ústav anorganické chemie AV ČR, v.v.i.), který je původem z Velké Británie, ale již od roku 2002 vědecky působí v České republice. Jednotliví účastníci 59. setkání byli akceptováni na základě „výběrového řízení“ z 20 tisíc přihlášených. V prvním kole byli mladí vědci nominováni svými domovskými institucemi a univerzitami. V dalším kole Akademie věd ČR jako nominující instituce za Českou republiku vybrala účastníky, kteří postoupili k posouzení před odbornou komisí v Lindau, jež učinila závěrečné rozhodnutí a akceptovala 580 účastníků. AV ČR jako nominující instituce považovala toto setkání za vysoce prestižní a převzala na sebe finanční zajištění cestovních výdajů mladých vědců působících v současné době v České republice, tj. J. G., J. O. a M. L.

Celé setkání bylo organizačně rozděleno na tři základní sekce. První část představovala „klasické“ cca 40 minutové přednášky od laureátů. Přednášející byli rozděleni do dvou neoficiálních sekcí. Část laureátů prezentovala své odborné vědecké výsledky, současné problémy a komplikace v dané oblasti. Druhá část laureátů své přednášky značně odlehčila a daný čas věnovala např. zajímavostem ze svého vědeckého života, počátkům své vědecké kariéry nebo se podělila o svěrákovsky oblíbené „veselé příběhy z natáčení“. Mezi odbornými přednáškami zazněla také lekce od čerstvého nositele Nobelovy ceny Prof. Osamu Shimomury, který dostal Nobelovu cenu za chemii v roce 2008 za výzkum v bioluminiscenci. Prof. Richard Ernst, nositel Nobelovy ceny za chemii v roce 1991 za rozvoj techniky NMR („No Meaning Results“ – zde se samozřejmě jedná pouze o slovní hříčku, tj. Nuclear Magnetic Resonance), věnoval přednášku svým životním zkušenostem, osobním vzpomínkám a úspěšně se pokusil o pozitivní inspiraci mezi mladými lidmi. Přednášku také obohatil o zážitky s tibetskými mnichy, které pravidelně navštěvuje

Prof. Sir. Harold Walter Kroto, který v roce 1996 spolu s R. Smalley a R. Curllem, Jr., obdržel Nobelovu cenu za chemii za objevení molekuly fullerenu

a vyučuje. Další sekce setkání sestávala ze dvou hodinových diskusí mezi mladými účastníky a laureáty. Mezi nejvášnivější řečníky patřil bezesporu Prof. Sir Harold Kroto, nositel Nobelovy ceny za chemii v roce 1996 za objevení molekuly fullerenu. Prof. Sir Kroto vyvolal ostrou diskusi založenou na střetu vědy a náboženství. Vzhledem k účasti mladých vědců z 66 států a ostrosti a zajímavosti této debaty byla diskuse protažena o další hodinu. Poslední část setkání představovala moderovaná diskusní sezení, všechna věnovaná otázkám ochrany životního prostředí.

Setkání v Lindau jsou jedinečnou příležitostí setkat se s lidmi, jejichž výzkum bezesporu přispěl k významnému rozvoji naší společnosti. Každý mladý vědec dostane v životě pouze jednu možnost setkání navštívit. Pokud chce někdo navštěvovat tato setkání pravidelně, existuje pouze jediná možnost, tj. mít přednášku jako laureát...

Studentům bych rád vzkázal: „Zkuste i vy stát se účastníkem některého z příštích setkání, třeba již toho příštího, jubilejního 60. setkání s nositeli Nobelovy ceny. Načerpejte ten nejčerstvější vítr do svých výzkumných plachet.“

Ing. Jiří Orava, Ph.D.

Katedra obecné a anorganické chemie FChT

Kulturní aktivity studentů Filozofické fakulty

Není pochyb o tom, že univerzitní život studentský, život veselý se skládá minimálně ze dvou základních částí. Na prvním místě je to pochopitelně samo studium, prioritní číslo jedna, kvůli níž většina posluchačů snad na univerzitu přichází. Na místě druhém pak stojí – nazvané odborným termínem – volnočasové studentské aktivity. Ty jak známo mohou mít nejrůznější podobu, a to jak pasivní – kinem, diskotékami, kavárnami a hospodami počínaje – tak i aktivní v podobě práce s dětmi, vlastních kulturních (divadelních, hudebních, literárních aj.) počínů.

Dovoluji si vyjádřit hluboké přesvědčení, že nejen počet studentských prezentací odborných aktivit, jejich účastí na vědeckých konferencích mladých badatelů, ale také počet zájmových uskupení, tj. hudebních a divadelních souborů či literárních skupin apod., je důležitým ukazatelem stability a úspěšného vývoje vnitrouniverzitního, v měřítku širším, a vnitroakademického, v případě konkrétním, života. Ještě markantněji tato skutečnost vystupuje tam, kde se roviny studijní a volnočasová částečně stýkají a někdy dokonce občas i protínají. Pokusím se to doložit na několika zcela konkrétních případech z Fakulty filozofické naší univerzity.

Ještě než se tak stane, dovolím si v několika slovech představit jednu svoji dávnou vzpomínku. Stalo se to buď na konci sedmdesátých či na počátku osmdesátých let minulého století. Jako mladý asistent Filozofické fakulty UK v Praze jsem byl – se skupinou studentů, s níž jsem nacvičil pásmo indiánské poezie z vlastních překladů – pozván na literární večer, který zorganizovali posluchači tehdejší Vysoké školy chemicko-technologické v Pardubicích. Přiznám se upřímně, že konkrétního si nepamatuji mnoho, ale to, co ve mně zůstalo nesmazatelně vryto a co si stále nesu v sobě, byla úžasná atmosféra, fantastičtí mladí lidé a pro nás filozofy také velké překvapení, že i studenti tak exaktní vědy, jakou chemie nesporně je, dokáží být citlivými básníky, literáty či interprety literárních děl. Čímž chci jen naznačit, že studentská kulturní tradice naší relativně mladé univerzity má hlubší kořeny, než by se na první pohled mohlo zdát. A že současnost (jak už to v historii bývá) logicky vyrůstá z minulosti, navazuje na ni a rozvíjí ji v nových dimenzích.

K prvnímu setkání s výše zmíněnými aktivitami pardubických filozofů došlo před několika lety, když jsem nastoupil na Katedru

sociálních věd Fakulty filozofické UPa a byl pozván svými studenty na každoroční vítání bažantů, tj. studentů prvního ročníku. Na vtipné studentské veselici mající všechny rysy klasického přechodového rituálu jsem měl možnost se poprvé setkat s hudební skupinou s poněkud provokujícím, nicméně vtipným názvem „Škůdci Jehovovi“, složenou zejména ze studentů religionistiky a antropologie. Od té doby jsem mnohokrát při nejrůznějších příležitostech s nadšením poslouchal české, moravské, romské aj. lidové písně interpretované s nadšeným zaujetím a vysokou profesionalitou.

Z jiné hudební oblasti, tak i chronologického, čerpá nejen interpretativní umění, ale i vlastní tvorba dívčí skupiny „Paduana Hispanica“. S převahou renesanční písně a variace na tento specifický hudební žánr v jejich podání nabízejí opravdu fascinující zážitky, jak ostatně konkrétně dokládá i nedávno vydaný CD nosič.

Nelze opomenout ani taneční skupinu „Fabien“, jejíž aktivity (stejně jako v případě „Paduany Hispaniky“) sahají i mimo univerzitu a dávají tak širší veřejnosti možnost udělat si mnohem jasnější představu o mimoškolních aktivitách studentů.

Za velmi zajímavý a důležitý počín považuji nedávné ustavení literárního uskupení mladých autorů, převážně posluchačů oboru literárně-historická studia. V současné době připravují nesporně nadané básnířky a prozaičky a básníci a prozaici první antologii ze své tvorby pod názvem „Zatraceně málo cigaret“, která (i s ukázkami autorského čtení) bude představena na podzim tohoto roku. A plánují se další akce (večery poezie apod.). Dovoluji si vyjádřit pevné přesvědčení, že o některých autorkách i autorech v budoucnu ještě uslyšíme.

Závěrem ještě několik slov o velmi důležitém propojení těchto studentských kulturních aktivit s širším fakulturním, univerzitním a celospolečenským kontextem. Opět v několika příkladech. Veronika Raubicová se svojí skupinou „Fabien“ se podílí již čtvrtým rokem na organizaci „Slavnosti Koruny české“ na hradě Lichnici (11. až 12. července 2009), kde v rámci programu vystupovala „Paduana Hispanica“, z vlastní zkušenosti mohu potvrdit, že za velkého zájmu publika. A jméno Fakulty filozofické pardubické univerzity se tak způsobem velmi nenásilným dostávalo do povědomí široké veřejnosti. Prvně jmenovaný soubor zau-

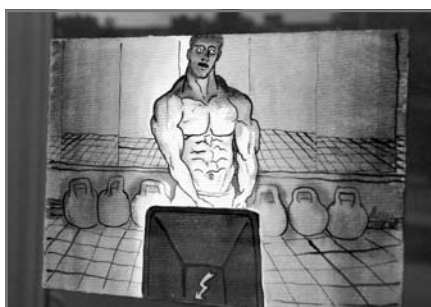
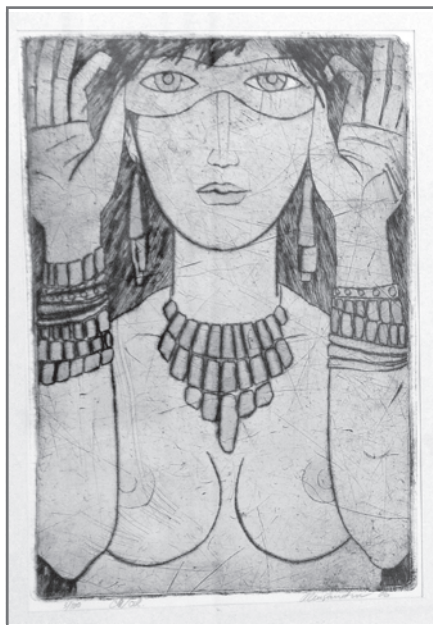

jal také svým doprovodným dramatickým programem i na slavnostní prezentaci knihy „Dějiny Mexika“, která se uskutečnila dne 20. května tohoto roku v reprezentativních prostorách UPa. Jeho vystoupení kladně hodnotil i velvyslanec Spojených států mexických v České republice pan José Luis Bernal. S oběma skupinami se pak počítá, mimo jiné, v doprovodném programu další akce, plánované na druhou polovinu října či první polovinu listopadu, jež se v současné době již připravuje, a to opět ve spolupráci Fakulty filozofické UPa s velvyslanectvím Mexika či při zajišťování kulturního programu vědecké konference k 200. výročí zahájení osvobozenecy války Latinské Ameriky proti Španělsku, jež by se měla konat (pod záštitou zastupitelských úřadů Mexika, Peru, Argentiny, Chile ad.) v příštím roce na pardubické univerzitě.

I naši mladí básníci a literáti mají své plány jak vystoupit z poměrně uzavřenosti akademického světa a dostat se do zorného pole širší veřejnosti. A mně nezbyvá – kromě příslibu konkrétní podpory a pomoci, kterou může fakulta nabídnout – než popřát mladým nadšencům, aby jim jejich zápal pro věc hodně dlouho vydržel, a to v obou případech – jak studijním, tak i zájmovém.

doc. PhDr. Oldřich Kašpar, CSc.
proděkan pro vědu a vývoj FF

59. výstava v Galerii Univerzity Pardubice GENNADIJ ALEXANDROV – KRESBY, GRAFIKA

V úterý 15. září v 17:00 hodin byla v Galerii Univerzity Pardubice otevřena 59. výstava – kreseb a grafik Gennadije Alexandrova. Práci vystavujícího autora, který se věnuje převážně kresbám a grafice, komentuje v programu k výstavě Eva Kořánová takto: „Gennadij Alexandrov přišel ze Sibiře. A s nadsázkou jen lehkou lze říci, že jeho všestranné dílo dokáže mrazit jako sněhová

vichřice i zahřát jako medvědí kožich. Věnuje se kresbě, malbě i grafice a důsledně hledá pro každé téma adekvátní způsob vyjádření. Nestačí-li mu osvědčené, neváhá použít technik a prostředků zcela neortodoxních, aby dosáhl zamýšleného. Je vládcem virtuózní linie i suverénním koloristou a neúnavným experimentátorem. V širší tématického rozpětí se pouští i na tenký led

karikatury, satiry či erotiky, a vždy obstojí se ctí. Je to intrikán, našeptávač i šašek, ale také rádce a přítel obdařený empatií. A tím jako by byl předurčen k tvorbě ex libris. Neboť výtvarné umění i literatura jsou láskami, jež délkou vztahu neslábnou, a radost, kterou přinášejí, patří k těm nejintimnějším i nejjiskřivějším.

Zákony umění umožňují volný výklad a hříchy proti nim nebývají trestány na hrdle ani ztrátou svobody, a tak každý autor tvoří v hranicích vlastních příkázání. Gennadij Alexandrov drásá své grafické desky v hranicích desatera, daného vlastním jménem.

... a jeho grafické desatero:

Anděl

strážný nechť tě ochrání před ničivou silou líbivosti, komerce a láce, před posedlostí vlastní virtuozitou, před letargií a spokojeností, před ztrátou iluzí, naděje, zvědavosti, soudnosti a pokory.

Linie

je základním kamenem grafiky. Cti její moudrost a ušlechtilost, jen tehdy povede tvou ruku správným směrem, abyste spolu ovládli neznámou zemi prázdné plochy.

Experiment

Každá syrová grafická deska vypadá efektně a z každé desky lze udělat dokonalý tisk, ale nenech se ukolébat. Možná najdeš ještě lepší řešení. Vyzkoušej vše, z čeho, čím a nač lze tisknout, čím lze leptat, rýt, drásat i hladit, neboť i slepá cesta ti pomůže najít správný směr; ale hled, aby ses nezpronevěřil svému citu ani žádnému z elementů,

neboť grafické umění je uměním čarodějnickým, v němž domýšlivost a zpupnost je trestána ztrátou duše.

X

se rovná grafický list. Výsledek rovnice o příliš mnoha neznámých. Řešení může být více, ale jen jedno je jasné, elegantní a čisté. Jen jedno je přímou spojnici mezi autorem a divákem, srozumitelnou formulací slovy nesdělitelného tajemství.

Asociace

Ukládej vše, cos viděl, slyšel, cítil, hmatal a ochutnal, čelil či poznal, vše, čemus uvěřil a pochopil, i to, co se víře i rozumu přičítá. V pravou chvíli se pak – možná – střípky spojí a ty najdeš správné řešení.

Náhoda

Nepočítej s náhodou, ale využij jí. Vítej ji jako zábavnou přítelkyni, na niž nemůžeš spoléhat, ale jejíž návštěva tě obohatí.

Dobrodružství

Každá grafická deska i její tisk ať je ti vzrušujícím dobrodružstvím – dobývej ji jako opevněné město či nepřístupnou paní svého srdce. Bojuj s drakem a těš se, když ti pokorně složí hlavu do klína. Nudíš-li se, zvol si jiné povolání.

Radost

Zajisté, umění je velká trýzeň. Ale hled, abys samým strádáním nezadusil jiskřivou radost, kterou tvorba přináší tobě a tvé dílo všem ostatním.

Odvaha

Vzpouzej se všem zaběhaným zvyklostem, pochybuj, zkoumej a argumentuj – proti nim i sám proti sobě. Nevíš a neumíš? Zkoušej. Lámej si hlavu, tužky, štětce, rydla i desky, skládej střípky podružného v podstatné i zkoušky sám před sebou a nenadržuj si; neboj se neznámého a překonávej známé. Vrhěj se střemhlav do propasti vlastní duše, neboť jen tehdy budeš moci vzlétnout.

Věrnost

Bud' věrný umění, řemeslu, materiálu a sám sobě."

Výstava Galerie Univerzity Pardubice je umístěna ve vestibulu Univerzitní knihovny a potrvá do 9. listopadu. Je otevřena tradičně od pondělí do pátku od 8 do 18 hodin, v sobotu od 8 do 12 hodin. Vstup je zdarma.

(topo)

UNIVERZITA PARDUBICE
V DÍLE ZDEŇKA KOLÁŘSKÉHO

2010

60 let vysokého školství v Pardubicích

Kalendář univerzity pro jubilejní rok 2010

Univerzita Pardubice vydala na začátku 60. akademického roku kalendář pro jubilejní rok 2010.

Ve spolupráci s akademickým sochařem Zdeňkem Kolářským připravila k 60 letům vysokého školství v Pardubicích výběr jeho realizací pro Univerzitu Pardubice – medailí univerzity i fakult a dalších děl tohoto významného českého medailéra a mistra reliéfní plastiky, který žije a tvoří v Kostelci nad Orlicí. Pro univerzitu, města a místa v kraji vytvořil řadu svých děl. Kalendář univerzity pro rok 2010 je možné zakoupit v prodejně skript univerzity v univerzitním kampusu nebo v kopírovacím centru v budově DB. Cena kalendáře je 180 Kč.

(vw)

Turnaj v beach volejbale

Ve středu 27. května se před ZŠ Npor. Eliáše sešlo 12 smíšených dvojic, aby spolu změřily síly v beach volejbale. Zpočátku to sice vypadalo, že se turnaj ani konat nebude, neboť obloha byla od rána zahalená

tmavými mraky, ale ve 14:00 hodin se počasí trochu umoudřilo a pětihodinový maratón skvělých výměn mohl začít. Dvojice byly rozděleny do dvou skupin po šesti, kde hrála „každá dvojice s každou

dvojicí“ na dva sety do 15 bodů. Zápas byly hodně vyrovnané a vykristalizování postupujících trvalo poměrně dlouho a bylo pro všechny zúčastněné dost fyzicky vyčerpávající. Do finálových zápasů postupo-

valy první tři dvojice z každé skupiny a poté hrály na dva vítězné sety do 21 bodů. Ve vlastním finále o 1. a 2. místo se v divácky atraktivním zápase utkali: Hana Příbylová

s Martinem Šábrtem a Romana Pinkasová s Davidem Stránským. Po třech zcela vyrovnaných setech (20:21; 21:19; 20:21) zvítězila Romana s Davidem a svými body přispěli

svým fakultám do Standarty rektora. Na třetím místě skončila dvojice Dagmar Černá a Jiří Váňa. Turnaj měl velmi dobrou úroveň a věřím, že tomu tak bude i příště.

Studenti Univerzity Pardubice na Českých akademických hrách v Plzni

V západočeské metropoli se v průběhu 13. až 20. června uskutečnilo sportovní klání vysokoškolských studentů z fakult a univerzit z celé naší republiky.

Vlastní vrcholné soutěži předcházely v kolektivních sportech nejprve kvalifikace, které proběhly na několika místech, kromě jiných i na půdě naší univerzity, kde se uskutečnily tři kvalifikační turnaje. Jednalo se

o turnaj v basketbalu a volejbalu mužů a žen a ve florbalu mužů. Díky vyrovnaným výkonům postoupila obě basketbalová družstva a družstvo florbalistů, která nás v Plzni reprezentovala současně i s nohebalisty, ale žádné ze jmenovaných družstev nedosáhlo na medailové umístění.

Naopak úspěchu dosáhli individuální sportovci v lehké atletice, konkrétně desetiboja-

ři: Duben, který získal zlatou medaili, a Žák, který získal stříbrný kov. Na druhé umístění dosáhl též kladivář Mikulášek, diskař Jirásek a Netolický, který získal stříbro v běhu na 800 m.

Chtěli bychom především pogratulovat vítězným studentům, ale zároveň poděkovat všem ostatním za příkladnou reprezentaci Univerzity Pardubice.

Jakub Šubrt – mistr světa v kulturistice

Jakub Šubrt, student 2. ročníku Dopravní fakulty Jana Pernera naší univerzity, opět „zabodoval“ a pomalu se dostává do povědomí širší veřejnosti, která se zajímá o kulturistiku. V sobotu 6. června se zúčastnil mistrovství republiky ve Frýdlantu v Čechách, kde skončil na druhém místě v kategorii junioři a stejnou příčku obsadil i v kategorii muži. Tento výsledek se zároveň stal dalším krokem k vysněným metám, neboť mu umožnil účast na MS v Košicích, které se uskutečnilo o víkend 12. až 14. června, kde se sešli nejlepší „borci“ z celého světa. V silně obsazené soutěži se Jakub neztratil, spíše nao-

pak, neboť se mu podařilo svým vystoupením přesvědčit porotce o svých kvalitách a získat nejvyšší počet bodů, čímž porazil nejenom zahraniční konkurenci, ale zvítězil i nad svým přemožitelem z mistrovství republiky. Na druhém místě skončil zástupce slovenského týmu a na třetí stupínek vystoupil člen anglického družstva.

A protože se na podzim bude konat v Anglii opět soutěž Mistr Universe, ve které se stal student naší univerzity v loňském roce vítězem, nezbyvá, než mu popřát mnoho sportovních, ale i studijních úspěchů.

Jakub Šubrt

Turnaj ve squashu

Konec letního semestru je již tradičně ve znamení turnajů a soutěží mezi studenty naší univerzity. Jednou ze soutěží se stal i turnaj ve squashu, který se uskutečnil 20. května v areálu IXI Clubu Polabiny, v jehož prostorách probíhá i semestrální výuka tohoto v současné době velmi žádaného a atraktivního sportu. Vlastního turnaje se zúčastnil prozatím rekordní počet 21 hráčů (5 studentek a 16 studentů), z jejichž středu po třech hodinách lých bojů vzešli vítězové obou skupin.

V ženách první tři místa obsadily studentky Fakulty ekonomicko-správní! Prvenství obhájila Jitka Kubištová, v těsném závěsu za ní skončily Alena Musilová a Bohunka Novotná. Mezi muži se očekával dramatický souboj mezi posledním vítězem Ing. Ondřejem Pruskem, Ph.D. a Tomášem Kolínem, který patřil k favoritům soutěže, ale ten se bohužel pro neúčast obhajujícího nekonal. Studenti hráli ve třech skupinách a úroveň všech zápasů byla hodně vysoká, o čemž svědčily i rozhovory před vlastními finálovými koly, která ještě zvýšila svou dramatic-

nost. Mezi prvního Tomáše Kolína z Fakulty ekonomicko-správní a třetího Filipa Bojanovského se vklínil zástupce Dopravní fakulty Jana Pernere Jiří Janovský, který již podruhé obsadil druhou příčku tohoto turnaje.

Vzhledem k tomu, že turnaj se hrál ve vyčerpávajícím vedru a v rychlém tempu, je třeba pochválit všechny studenty nejen za účast, ale hlavně za jejich bojovnost a aktivní přístup k soutěži.

*Mgr. Ivana Trampotová
Katedra tělovýchovy a sportu UPa,
autorka všech sportovních příspěvků*

Společnost a univerzita, příležitosti pro budoucnost

Antoine de Saint-Exupery kdysi napsal: „Chceš-li, aby lidé postavili loď, nepoučuj je, jak se co dělá a k čemu to bude dobré, ale úplně postačí, když v nich probudíš touhu po moři.“

Tato myšlenka v sobě obsahuje celý dosavadní vývoj pedagogického myšlení a požadavků společnosti na obsah a cíle vzdělávání lidí všech generací.

Je současný stav vzdělávacích institucí nadále schopen naplnit tyto společenské požadavky, přijmeme-li tezi, že škola je pro společnost servisní institucí a nemůže se tedy chovat jako instituce „an sich“.

V této souvislosti jistě napadne každého pracovníka vysokoškolských institucí problematika tzv. akademických svobod. Proč je tedy společnost vysokým školám poskytuje, když se na druhé straně snaží získávat nad vysokoškolským sektorem stále silněji politický a ekonomický vliv.

Samozřejmě jde dnes o upravený obsah středověkého charakteru akademických svobod, z nichž asi nejznámější je svoboda výuky a vědy, která je dodnes zajištěna zákony, i když jistě snahy a tlaky po ovlivňování zaměření výuky a vědy lze s různou intenzitou pocítovat stále více nepřímo prostřednictvím vzdělávací politiky, např. vypisování určitých grantů apod.

Druhou akademickou svobodou je správní samostatnost univerzity, což bylo výrazně omezeno u nás reformami z doby Marie Terezie, díky níž byly univerzity převedeny pod kontrolu státu a byly jim odňaty statky, které mohly užívat jako zdroj vlastních příjmů. Kdyby toto bylo zachováno, vlastnily by dnes univerzity řadu pozemků, obcí, možná i městeček (např. pražská univerzita měla statek Počernice), jejichž výnosy umožňovaly hospodářskou samostatnost škol. Za předpokladu, že se stát dobře a efektivně o školy stará, mohou se tyto soustředit na svoji hlavní úlohu a nemusí plýtvat energií na získávání prostředků na zajištění činnosti jinde. Konec pohádky.

Stále více se v tisku objevují výpovědi představitelů vysokých škol různého zaměření, že rámcové podmínky vysokoškolské vzdělávací politiky dosud nejsou vytvořeny k tomu, aby bylo možné rozvíjet vize budoucího (nutného?), již v dlouhodobých programech vysokých škol naznačeného vývoje. Myslím, že bychom neměli vůbec akceptovat přístup zejména politických kruhů, které počátkem 90. let navrátily vysokým školám akademické svobody, a nyní se snaží

přinejmenším prosazovat vlastní představy o jejich využívání.

Boloňská deklarace je právě těmito kruhy vnímána jako možný nástroj k ovlivnění působení vysokoškolských institucí, ovšem především tím směrem, který vyhovuje politické sféře, tedy s minimálními finančními zdroji zajistit mobilitu učitelů a studentů a otevírání vzdělávacích programů a postupně vyrovnávat úroveň vysokoškolského vzdělávání v různých zemích Evropy. Myslím si, že právě potřebujeme „touhu po moři“, abychom mohli dále vykonávat naši práci v ekonomicky a politicky složitě době a abychom mohli uskutečňovat změny v pojetí kvality vzdělávání tak, aby nedocházelo ke stagnaci nebo dokonce ke snižování vzdělanostní úrovně obyvatelstva. Profesionálové v terciární sféře mají většinou recepty na uskutečnění takových změn, političtí profesionálové by se nadále neměli chovat amatérsky a měli by vytvořit systémové podmínky, aby bylo možné změny s dlouhou dobou působení uskutečňovat.

Představme si vysokou školu, v níž se jenom stále nehovoří o tom, jak být lepší než ostatní a tím získat více finančních prostředků. V podmínkách dnešního, politicky prosazovaného ekonomicky krátkozrakého přísahání na výkonnostní soutěž je tázání se po tom, proč jsou vysoké školy a v nich vědecky pracující zaměstnanci dobří, zbytečné. V takové situaci se vyplatí formulovat různé alternativy. Především chceme a potřebujeme obsahovou reformu výuky a studia, a zajišťování kvality, evaluace a akreditace mohou být jenom důležitými nástroji, ale nikoliv cílem.

Umíme si představit vysokou školu, ve které ekonomicky a sociologicky orientovaní badatelé nejen vyučují, např. proč existuje krize zaměstnanosti, nýbrž také pracují na konceptech, které by právě v období zásadních hospodářských změn vedly k odbourávání masové nezaměstnanosti. Vysoké školy, ve kterých by biologové a chemici rozvíjeli v oblasti genetiky humánně orientované projekty a přemýšleli by v širokých souvislostech o zpětných účincích vlastních badatelských výsledků. Vysoké školy, ve kterých by byly zpracovávány lidstvu prospěšné koncepce např. v oblastech energie a dopravy.

Věda se musí zajímat o témata praktického politického a společenského života. Patří mezi ně jak rovnoprávnost obou pohlaví, tak i boj proti násilí a rasismu nebo formy ochrany udržitelného života člověka v pří-

rodním prostředí či demokratizace společnosti v různých sociálně neklidných oblastech světa. Tak chápu pojem vědy se společenskou odpovědností.

Současná snaha modelu výuky to vidí jinak. Chce, aby věda byla organizována a formována podle požadavků a potřeb trhu. Vysoké školy mají být vnímány jako podniky, jejich úkoly jsou redukovány na výkon služeb, které by měly být orientovány na konkrétního odběratele (zákazníka) a podle tržního mechanismu také zaplacený. Etasticky orientovaná strukturální a vzdělávací politika je zatlačována do defenzívy jako přežitek s argumentem, že stát je nejhorší hospodář. Privatizace vzdělávacích úkolů, deregulace, flexibilita vědecké pracovní síly atd., to jsou dnes „magic words“ aktuálních diskusí v rámci vysokoškolské politiky. Mohli bychom možná zabránit četným chybám, pokud bychom se v evropském prostoru dokázali seriózně a se vši vážností vyrovnat např. s důsledky amerického soutěžení o studijní poplatky nebo s finanční závislostí australských vysokých škol na trhu a módních trendech, či s vysokou nezaměstnaností dánských bakalářů, absolventů sociálně a společenskovedně orientovaných oborů. Proč se starají globálně působící ekonomické giganty o liberalizaci vzdělávací nabídky elektronického charakteru? Jde o nové trhy zejména pro americké, japonské a nyní již i čínské a indické vysoké školy a mediální koncerny? Obchod s elektronickými formami vzdělávacích nabídek se srovnatelnými certifikacemi výstupů ovládl světový trh, jehož globální možnosti jsou stále výrazněji závislé na uznání studijních výkonů. Týká se to zejména modulových modelů vysokoškolského studia a s ním spojeného kreditního systému. Hovoří se již o celosvětově uznávaných certifikacích a akreditacích, které by významně ulehčily světový obchod. Jde z hlediska budoucnosti univerzitního vzdělávání o vítanou podobu „obchodu vzděláváním“, nebo ne? Jaká jsou rizika a výhody? Jaké jsou vstupní náklady a jaká je jejich návratnost? Máme podmínky (anglicky mluvící učitele, elektronické vybavení, anglické učební podklady atd.) k zapojení se do této lukrativní soutěže? Do jaké míry je ohrožující „neosobní kontakt“ učitelů se studenty pro kultivaci sociálních dovedností? Nové a nové otázky, nové a nové požadavky. Chce to vůbec naše společnost? Problém je dnes ve většině evropských zemích, že řada univerzit si uvědomuje, že nestačí jen pouhé verbální přizpůsobení se

světovým trendům v oblasti výstupních zkoušek a certifikací, a tlačí na politické kruhy s požadavky na zásadní strukturální a organizační změny. Situace v České republice tento vývoj zcela zřetelně kopíruje, zatím ovšem bez většího úspěchu. Přehlížet tyto návrhy a potřeby vysokých škol znamená v době globalizace světového obchodu vědomě se připravovat o získané pozice a postupně pracovat na vlastní neschopnosti konkurovat. Nabízí se obligátní otázka: Kdy se to má všechno stihnout, když musíme ještě učit a „dělat“ vědu? Co vlastně zůstane z potřebného obsahu včetně nových dovedností u jednotlivých oborů, aby se vše minimálně nutně stihlo „odstudovat“, když je snaha pro řadu kvalifikací fakticky zkracovat délku vysokoškolského studia?

Vnější reglementace a restrikce by měly logicky ustupovat do pozadí. Děje se to i v kuchyni reformy vědy a výzkumu? Nejde řadou někdy až komických návrhů na opatření jen o další ponížení „vědců“ základního, ale i aplikovaného výzkumu v pavoučích sítích lokajství k podnikatelským sférám prosazením jejich manažerských stylů do neziskové sféry vzdělávacích institucí? Je nutné, aby vysokoškolský pedagog a badatel zvládl novou kvalifikaci, tedy hájení a prosazování efektivních podmínek pro svoji práci? Co je vlastně obsahem pocitu odpovědnosti vysokoškolského učitele za vzdělá-

vání studentů? Odpovídají vysoké školy za efektivní uplatnění absolventů v praxi? Není již žádným tajemstvím, že výsledky a metody vědy a výzkumu dnes ovlivňují stále více oblastí společenského a hospodářského života, který si bez nich již nedovedeme ani představit. To má vliv na změny rámcových podmínek struktury zaměstnanosti, v nichž se velmi intenzivně reflektuje internacionalizace hospodářství, umožněná dynamickým vývojem nových technologií. Tím jsou z kvalitativního i kvantitativního hlediska výrazně zasaženy pracovní trhy vysokoškolsky vzdělaných lidí, což je zpětně propojeno s podmínkami pro výuku a výzkum, pro získávání praktických dovedností a návyků celoživotního učení na vysokých školách. Zdá se, že koncepce dlouhého, uzavřeného vysokoškolského studia poskytujícího téměř celoživotní kvalifikaci není již novým požadavkům a potřebám společenského vývoje přiměřená. Praxe prosazuje kratší, flexibilní, modulované vzdělávací jednotky (kurzy, programy), umožňující bohatý výběr všeobecně i odborně orientovaných vzdělávacích konceptů, které lépe odpovídají rozličným životním představám studujících. Odpovídají ale také potřebám oborů a společenské praxi? Široce chápáný smysl celoživotního vzdělávání umožní v podstatě bezproblémový návrat takových absolventů po určité době praxe zpět do poslucháren a laboratoří jako účastníků kurzů distančního magisterského studia.

Celý tento proces změny vyžaduje zásadní úvahy o reformě terciárního sektoru. Úspěšnost reformy je podmíněna mírou deregulace a decentralizace rozhodovacích kompetencí směrem k jednotlivým zařízením a školám. Na rozdíl např. od německých univerzit mají v tomto ohledu (vztah stát – vysoké školy) české vysoké školy mnohem lepší výchozí předpoklady, které budou ale v nejbližší době rychle ztraceny, pokud nebudou zajištěny i materiální podmínky pro celospolečensky prospěšné reformy. Právě zavádění nových bakalářských a magisterských programů spojených zejména s efektivními způsoby výuky, je v zemích OECD chápáno jako výraz značné autonomie vysokých škol. S novými programy přichází i nutnost formulace kvalitativních kritérií pro hodnocení efektivity programů, což je spojeno s vytvářením nástrojů pro vnitřní i vnější evaluaci. S autonomními možnostmi utváření se pojí možnost širšího prostoru pro odpovědnost každého jedince za využití šancí.

Nutno podotknout, že naše univerzita se v těchto nových podmínkách a příležitostech dobře orientuje a ty věci, které mají skutečný perspektivní smysl, se snaží rychle zavádět, získávat a uplatňovat. I to je příčinou stálého postupu na pomyslném žebříčku kvality mezi českými vysokými školami.

*prof. PhDr. Karel Rýdl, CSc.
proděkan pro vnější vztahy FF*

Barevné fakulty

V maďarské Budapešti se na sklonku února roku 1911 odehrál dnes neopakovatelný rozhovor. Poslanec vídeňského parlamentu za Pardubicko František Udržal při něm od samotného císaře Františka Josefa I. dostal otázku: „Co dělají Pardubice?“ Odpověď byla sice krátká, ale hrdá: „Vaše Veličenstvo, toto město velmi vzkvétá...“

Od císaře pána to byl zájem oprávněný. Sám totiž u nás několikrát pobýval. Někdy se sice jednalo jen o velice krátké zastavení, jindy o delší návštěvy. Zvláště za nich se hlavní pardubické ulice vyšňořily červenobílými vlajkami českého království, zejména však symboly habsburského mocnářství, takže nakonec všude převládala barva žlutá s černou.

Dnes se průjezdy vrcholných činitelů městem odehrávají bez výrazné vlajkoslávy. Ani univerzitní areál netone v záplavě vlajek, když k němu zajíždí auto s prezidentskou standartou. Doby se totiž mění a není zvykem, aby občané nebo snad studenti vítali hlavu státu třepotajícími se vlajkami ve svých rukou.

Do jisté míry je to škoda. V případě naší univerzity by totiž vznikla vpravdě pestrá paleta nic si nezadávací s rozkvetlou jarní loukou. Jejím sjednocujícím prvkem by jistě byla barva červená, doplňovaná barevnou symbolikou jednotlivých fakult.

Její počátky spadají do doby, kdy vedle zdaleka nejstarší chemicko-technologické začaly působit další dvě fakulty. Jejich vzájemné

barevné vymezení bylo důležité nejen pro zvažované insignie, ale třeba i pro úřední obálky. Nejjednodušší bylo rozhodování u do-pravní fakulty. O její modři, symbolizující dlouhodobě nádražácké uniformy i letecké stejnokroje, nikdo nepochyboval. Ale co s Fakultou ekonomicko-správní? Nakonec se příslušná pracovní komise přiklonila k zelené, vyjadřující již tehdy vztah k životnímu prostředí. Kupodivu se však různily názory na barevné zarámování Fakulty chemicko-technologické. Dnes je již vše jasné. Laikovi se zdá být fialové, ve skutečnosti je to však barva vodného roztoku manganistanu draselného.

Později barevné vymezení dostala každá další zrozená fakulta. Následkem různých logických i praktických důvodů tak přibyla barva medová pro Filozofickou fakultu, světlá modř pro zdravotníky, hnědá pro nositele restaurátorství a tyrkysová pro nejmladší Fakultu elektrotechniky a informatiky.

Na prahu nového tisíciletí však barevná symbolika není tak živě pociťována jako ještě před necelým stoletím, natož ve středověku. Přesto budme rádi, že se jí naše univerzita nezrekla. Třeba zase nastanou časy, kdy nebude vnímána jako téměř nadbytečná a naši následovníci ocení, že se jí předchůdci vůbec věnovali.

*PhDr. Miloš Charbuský, CSc.
Ústav veřejné správy a práva FES*

obsah

univerzita

- Návštěva prezidenta České republiky Václava Klause 1

- 60 let vysokého školství v Pardubicích 2009/2010 2
- Víte, že ..... za 10 let od roku 1999 do roku 2009 3
- Zamyšlení předsedy správní rady univerzity nad plynutím času Univerzita Pardubice urazila neuvěřitelný kus cesty 5
- Rektor zvolen místopředsedou České konference rektorů 6
- Setkání rektora s vítězi celosvětové soutěže mladých vědců Intel ISEF v USA 6
- Mezinárodní rozměr Univerzity Pardubice v grafech a číslech 7

fakulty a ústav

- Sponze a promoce na fakultách 8
- Nový děkan Fakulty restaurování se ujal své funkce 8

- Prohlídky nového areálu FChT pro akademickou obec 9

- Rozhovor s velvyslancem Spojených států mexických v Praze panem José Luisem Bernalem 10

- Návštěva velvyslankyně JAR na Dopravní fakultě Jana Pernera 11
- Setkání zástupců univerzit východoevropských zemí 11
- Mezinárodní úspěch akademického pracovníka Fakulty elektrotechniky a informatiky 12

konference, semináře

- Kalorimetrický seminář 2009 12

- O konferencích doktorandů analytické chemie a dalším úspěchu na mezinárodním poli 13
- Přednáška o sluneční koruně na Univerzitě Pardubice 14
- Synchronní stroje s permanentními magnety v dopravních aplikacích 15
- Zvýšení atraktivity a efektivity provozu vedlejších tratí na příkladu švýcarských železnic 16
- Školení tvorby přístupných webových stránek 16

studenti

- Doktorand Jiří Orava účastníkem prestižního setkání s nositeli Nobelovy ceny za chemii, Lindau 2009 17
- Kulturní aktivity studentů Filozofické fakulty 18

kultura

- 59. výstava v Galerii Univerzity Pardubice GENNADIJ ALEXANDROV – KRESBY, GRAFIKA 19

sport

- Turnaj v beach volejbale 20
- Studenti Univerzity Pardubice na Českých akademických hrách v Plzni 21
- Jakub Šubrt – mistr světa v kulturistice 21
- Turnaj ve squashi 21

univerzitní fejeton

- Společnost a univerzita, příležitosti pro budoucnost 22
- Barevné fakulty 23

Předsednictvo a volební komise Akademického senátu Univerzity Pardubice

oznamují akademické obci

harmonogram voleb kandidáta na funkci rektora Univerzity Pardubice

Návrhy členů akademické obce a vědecké rady univerzity zasílejte předsedovi AS UPa doc. Ing. Rudolfu Kampfovi, Ph.D. (DFJP) **do 7. 10. 2009 do 12:00 hodin.**

Kandidáti na funkci rektora budou představeni na předvolebním shromáždění akademické obce Univerzity Pardubice dne **13. 10. 2009 v Aule Arnošta z Pardubic (A1) ve 13:30 hodin.**

Volba kandidáta na funkci rektora Univerzity Pardubice se bude konat na zasedání Akademického senátu dne **20. 10. 2009 v kongresovém sále rektorátu ve 13:00 hodin.**

Vydává Univerzita Pardubice jako svou nepravidelnou účelovou publikaci. Adresa redakce: Univerzita Pardubice, Rektorát, Studentská 95, 532 10 Pardubice 2, tel.: 466 036 555, fax: 466 036 361, e-mail: promotion@upce.cz.

Zpravodaj UPa je zveřejněn též na webové stránce univerzity na adrese: <http://www.uni-pardubice.cz>. Šéfredaktor: Ing. Valerie Wágnerová. Redakční okruh: doc. Dr. Ing. Libor Beneš, Ing. Ivo Holava, PhDr. Miloš Charbuský, CSc., doc. PhDr. Tomáš Jiránek, Ph.D., doc. Ing. Ivana Kraftová, CSc., doc. Ing. Tatiana Molková, Ph.D., Tomáš Pospíchal, Ing. Iva Ulbrichová, CSc., Ivana Veselá. Fotodokumentace: Univerzitní konferenční centrum – Adrian Zeiner, Lukáš Báčor a archiv pořadatelů akcí. Grafická úprava a sazba: Informační centrum – Ing. Alena Komárková.

Tisk: Tiskařské středisko Univerzity Pardubice – říjen 2009 – náklad 1 600 ks